

วัฒนธรรมการใช้สื่อสารมวลชนของกลุ่มเด็กบ๊ม

ความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ของกลุ่มเด็กบ๊มมีขอบข่ายที่กว้างไกล การได้เรียนรู้ความสนใจในด้านต่างๆ ทำให้เราสามารถเข้าใจวิถีชีวิต ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม และเข้าไปใกล้ชิดตัวตนของเด็กบ๊มกลุ่มนี้มากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้กลุ่มเด็กบ๊มกลุ่มนี้อาศัยการใช้สื่อเป็นตัวเชื่อม การศึกษาในส่วนนี้จึงเป็นการทำความเข้าใจสารที่ถ่ายทอดผ่านทางสื่อ สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ครั้งนี้ จะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ 2 ประเภทคือ สื่อด้านข้อมูลข่าวสาร และสื่อด้านสาระบันเทิง ดังนี้

1. สื่อด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ รายงานข่าว
2. สื่อด้านความบันเทิง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ
  - 2.1 ประเภทที่มุ่งให้สาระและความบันเทิง ได้แก่ รายการโทรทัศน์ และนิตยสาร
  - 2.2 ประเภทที่มุ่งให้ความบันเทิง ได้แก่ การ์ตูน ละครและภาพยนตร์จีนชุด นวนิยาย และเพลง

สื่อด้านข้อมูลข่าวสาร

รายงานข่าว

มีเด็กบ๊มเพียงไม่กี่คนที่สนใจฟังข่าวทางวิทยุ ส่วนมากจะดูข่าวทางโทรทัศน์ และอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า ข้อได้เปรียบของข่าวทางหนังสือพิมพ์คือ สามารถเก็บไว้อ่านยามว่างได้ ไม่ต้องติดตามเป็นเวลาเหมือนข่าวทางวิทยุและโทรทัศน์ และยังสามารถเลือกอ่านข่าวที่ตนสนใจก่อนได้โดยไม่ต้องติดตามตั้งแต่ต้นจนจบรายการ เด็กบ๊มส่วนหนึ่งจึงนิยมอ่านข่าวหนังสือพิมพ์กัน ส่วนข่าวทางโทรทัศน์แม้จะมีเงื่อนไขทางด้านเวลาเหมือนกับข่าววิทยุ แต่ก็มีข้อได้เปรียบคือข่าวทางโทรทัศน์มีภาพเหตุการณ์พร้อมกับเสียง เนื้อหามีความหลากหลาย และมีการพัฒนา

รูปแบบการนำเสนออยู่เสมอ เพราะมีการแข่งขันทางธุรกิจสูง ดังนั้นผู้ที่สนใจข่าวสารบ้านเมือง อีกกลุ่มหนึ่ง จึงเลือกเปิดโทรทัศน์เพื่อดูข่าวมากกว่า

จำนวนเด็กบ๊มที่ดูข่าวโทรทัศน์มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนเด็กบ๊มที่อ่านข่าว หนังสือพิมพ์ คือ จำนวนผู้ดูข่าวทางโทรทัศน์มีจำนวน 14 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 8 คน ผู้ชายอายุ 16 - 26 ปี ผู้หญิงอายุ 14 - 29 ปี ส่วนเด็กบ๊มที่อ่านหนังสือพิมพ์มีจำนวน 13 คน เป็นชาย 6 คน เป็นหญิง 7 คน ผู้ชายอายุ 15 - 26 ปี ผู้หญิงอายุ 14 - 35 ปีและจบการศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนผู้ที่ฟังรายงานข่าวทางวิทยุมีจำนวน 4 คน ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ที่สนใจติดตามข่าวจากสื่ออื่นๆ รวมด้วยทั้งสิ้น ข่าวประเภทที่เด็กบ๊มสนใจ พอจะแบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. ข่าวการเมือง
2. ข่าวอาชญากรรม
3. ข่าวอุบัติเหตุ
4. ข่าวกีฬา
5. ข่าวบันเทิง
6. ข่าวอื่นๆ

1. ข่าวการเมือง

ลักษณะเฉพาะของข่าวการเมือง คือ เป็นข่าวที่เด็กบ๊มติดตามดูทางโทรทัศน์ แต่ไม่มีใครติดตามอ่านทางหนังสือพิมพ์เลย ส่วนใหญ่จะคิดว่าเป็นเรื่องซ้ำๆ ซากๆ น่าเบื่อหน่าย ไม่มีสาระอะไร

ประวัติ (ชาย, อายุ 20 ปี, ชัยนาท, แต่งงานมีลูก 1 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ เกือบ 10 ปี) ชอบอ่านข่าวอาชญากรรม แต่ไม่ชอบอ่านข่าวการเมือง “... ข่าวการเมืองไม่ชอบ มีแต่ชิงดีชิงเด่น ยุ่ง ปวดหัวตาย...” ลักษณะคล้ายกับ แก้ว (ชาย, อายุ 23 ปี, ตาก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ซึ่งอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ แต่ไม่สนใจข่าวการเมือง “อ่านหัวข้อข่าว ถ้าสนใจก็ติดตาม... ข่าวการเมือง ซ้ำๆ ซากๆ ก็นั่นๆ ดูเฉพาะที่สำคัญ” ข่าวที่สำคัญสำหรับแก้ว คือ ข่าวที่ผู้คนให้ความสนใจกัน เช่น ข่าวอดีตพระยานคร ข่าวเรื่องความเป็นไปในต่างจังหวัด

ผู้ที่สนใจข่าวการเมืองจริงๆ ก็เป็นผู้ที่ติดตามเฉพาะทางโทรทัศน์ เช่น ปาริชาติ (หญิง, อายุ 24 ปี, บุริรัมย์, แต่งงานไม่มีลูก, ทำงานในกรุงเทพฯ 9 ปี) ซึ่งอ่านทั้งหนังสือพิมพ์ และดูข่าวทางโทรทัศน์ แต่ก็มีเงื่อนไขบางประการ “อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่บ้าน ก็อ่านข่าวที่สนใจ ข่าวการเมืองไม่ชอบอ่าน ดูทีวีดีกว่า ชอบการเมืองเวลาเขาพูดออกทีวี เพลินดีเวลาเขาพูดได้กัน” ซึ่งคล้ายกับฟ้ามาก ฟ้า (หญิง, อายุ 16 ปี, อำนาจเจริญ, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) เป็นคนที่สนใจข่าวหลายอย่าง และเปิดรับข่าวจากทุกสื่อ แต่สำหรับข่าวการเมือง ฟ้าเลือกติดตามดูทางโทรทัศน์ “ดูข่าวการเมือง นักการเมืองพูดกัน”

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่สนใจข่าวการเมือง มักจะติดตามข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ ซึ่งความสนใจจะมุ่งไปที่ การติดตามฟังและดูนักการเมืองพูดจาตอบโต้กัน มากกว่าการสนใจประเด็นข่าว เพราะประเด็นข่าวการเมืองต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ในการทำความเข้าใจเหตุการณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องไกลตัวเด็กบ๊ม แต่ลักษณะที่เด็กบ๊มสนใจเป็นเพียงแค่การ ติดตามดูว่าใครจะพูดพาดพิงถึงใคร และจะถูกโต้ตอบอย่างไร ซึ่งอาจไม่ใช่สาระของข่าวที่แท้จริง แต่เป็นส่วนหนึ่งของความบันเทิง เหมือนกับนักการเมืองเป็นตัวละครในโทรทัศน์เท่านั้น

2. ข่าวอาชญากรรม

ลักษณะของการติดตามดูข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ และการอ่านข่าวอาชญากรรมทางหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกันมาก เหตุผลการติดตามข่าวอาชญากรรมจะคล้ายคลึงกัน คือติดตามดูเพราะเป็นความรู้ และเป็นความชอบ ลักษณะการติดตามอ่านข่าวอาชญากรรม เป็นประเด็นที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะข่าวอาชญากรรม อันได้แก่ ข่าวการจี้ปล้น การทำร้ายร่างกาย และการฆาตกรรม เป็นเรื่องที่ทำให้ทั้งความรู้ และความบันเทิง จะเห็นได้จากเหตุผลในการติดตามอ่านข่าวอาชญากรรม ซึ่งมีทั้งความสนใจเพราะเห็นว่าเป็นความรู้ซึ่งตอบสนองความต้องการด้านข้อมูลข่าวสาร และความชอบเพราะเห็นว่าเป็นความบันเทิงซึ่งตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์

- ความสนใจ

เด็กบ๊มส์ส่วนหนึ่งติดตามอ่านข่าวอาชญากรรม เพราะเรื่องอาชญากรรมเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจ เนื่องจากเรื่องการจี้ปล้น การทำร้ายร่างกาย และการฆาตกรรมล้วนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองที่เด็กบ๊มส์เหล่านี้ใช้ชีวิตอยู่ การติดตามอ่านข่าวอาชญากรรมจึงเป็นเหมือนการแสวงหาความรู้วิธีหนึ่งในโลกแห่งความเป็นจริง

ฟ้า (หญิง, อายุ 18 ปี, อานาจเจริญ, โสด, ทำงานกรุงเทพฯ 5 ปี) เป็นคนหนึ่งที่สนใจอ่านข่าวอาชญากรรม เช่นเรื่อง “แก๊งหลอกหลวง” ในหนังสือพิมพ์ และเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแถวบ้านที่อานาจเจริญ เมื่อเห็นผู้ทำวิจัยมีที่ทำสนใจฟัง ฟ้าก็เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟังอย่างละเอียด จนเห็นได้ว่าเรื่องอาชญากรรมเป็นเรื่องที่ฟ้าสนใจจริงๆ เช่นเดียวกับ พัด (ชาย, อายุ 16 ปี, นุรีรัมย์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 10 กว่าวัน) ซึ่งสนใจข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ และชอบดูรายการ เหวะแสบ มาก “ชอบดูข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ชอบดู สนุก ได้รู้ว่าเขาตายเพราะอะไร ชอบรายการเหวะแสบ เพราะเป็นข่าวคราวการตายของ แต่ละบุคคล” และเมื่อผู้วิจัยคุยกับเด็กบ๊มส์อีกคน เรื่องอันตรายของผู้หญิงที่ขั้บรถยนต์เวลากลางคืน พัดก็ร่วมวงคุยด้วยอย่างสนุกสนาน และออกความคิดเห็นว่า ควรจะ ทำอย่างไรถ้ามีคนเข้ามาจะทำร้าย แม้คำแนะนำของพัดจะเป็นไปไม่ได้ในเชิงปฏิบัติ แต่ก็เห็น ได้ชัดว่า พัดให้ความสนใจเรื่องดังกล่าวมาก

ประวิทย์ (ชาย, อายุ 20 ปี, ชัยนาท, แต่งงานมีลูก 1 คน, ทำงานกรุงเทพฯกว่า 10 ปี) เป็นคนที่บอกเหตุการณ์อ่านข่าวอาชญากรรมอย่างชัดเจน “อ่านข่าวหน้า 1 พวกข่าวฆาตกรรม ปล้น ฆ่า ช่มชู้ อ่านมาวิเคราะห์ดูว่าจะป้องกันอย่างไร”

- ความชอบ

เด็กบ๊มส์อีกส่วนหนึ่งติดตามอ่านข่าวอาชญากรรม เพราะข่าวอาชญากรรม อันได้แก่ ข่าวจี้ปล้น การทำร้ายร่างกาย และฆาตกรรมเป็นข่าวที่มีเรื่องราว คือ มีแก่นของเรื่องซึ่งก่อให้เกิดความตื่นเต้น สยดสยอง และมีตัวละครซึ่งเป็นบุคคลจริงที่อ้างอิงได้ ลักษณะข่าวมีการเริ่มต้น มีการดำเนินเรื่อง และมีจุดจบ หากเป็นข่าวที่ลงหน้า 1 ทางหนังสือพิมพ์ ก็จะมีการพาดหัวข่าวที่ใช้ภาษาชวนให้ติดตาม มีรูปภาพประกอบซึ่งดึงดูดความสนใจ และอธิบายเรื่องราวให้เข้าใจ

โดยง่าย เด็กปัมกลุ่มหนึ่งจะชอบอ่านข่าวอาชญากรรม เพราะมีเรื่องราวเหมือนนวนิยาย หรือละครเรื่องหนึ่ง

มณีรัตน์ (หญิง, อายุ 23 ปี, อุตรธานี, แต่งงานไม่มีลูก, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) เป็นคนหนึ่งที่ชอบอ่านข่าวอาชญากรรม “ชอบข่าวอาชญากรรมหน้า 1 ข่าวฆ่ากันตาย ไม่รู้ทำไมมันอยากรู้อยากเห็น ชอบ” ส่วน จักรพงษ์ (ชาย, อายุ 17 ปี, บุรีรัมย์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 เดือน) ก็ชอบอ่านข่าวอาชญากรรม แต่ให้เหตุผลได้ชัดเจนกว่ามณีรัตน์ “ชอบข่าวฆาตกรรม ฆ่าฆ่ากัน ตื่นเต้น ลึกลับดี” และ ทอง (หญิง, อายุ 18 ปี, อุตรธานี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) เป็นอีกคนที่สนใจข่าวอาชญากรรม ทองชอบดูละครหลายเรื่อง เช่น ขอมอนไบนั่นที่เธอฝันยามหนุน คือหัตถาครองพิภพ ดาวแต่้มดิน แต่ทองไม่ชอบเรื่องไอ้มาดา เพราะ “(บท) นางเอกน่าเบื่อ ไม่สะใจ” จะเห็นได้ว่า ทองเป็นผู้หญิงที่นิยมเรื่องราวของชีวิตที่มีการต่อสู้ ทองมีเหตุผลของตัวเองในการดูข่าว ซึ่งแปลกกว่าคนอื่นๆ “ชอบดูข่าวจับล้นฆ่ากัน... อยากเห็นกับตาจริงๆ ว่าเวลาคนเรารถชนใกล้ตายจะเป็นอย่างไร สะใจ”

3. ข่าวอุบัติเหตุ

ข่าวอุบัติเหตุเป็นข่าวที่เด็กปัมให้ความสนใจบ้าง แต่ก็ไม่มากนัก ผู้ที่สนใจข่าวอุบัติเหตุมักจะสนใจข่าวอาชญากรรมด้วย เพราะข่าวทั้ง 2 ประเภทมีลักษณะร่วมกันคือ เป็นข่าวที่มีเรื่องราว มีโครงเรื่องและการดำเนินเรื่องคล้ายนวนิยาย หรือละครโทรทัศน์ ที่สำคัญคือมีตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ซึ่งสามารถอ้างอิงถึงได้ และเรื่องราวดังกล่าว ยังสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน รวมทั้งตัวเด็กปัมเองด้วย ทำให้ทั้งข่าวอาชญากรรม และข่าวอุบัติเหตุเป็นข่าวที่เด็กปัมให้ความสนใจ และนำมาเป็นหัวข้อในการสนทนากันมากกว่าข่าวประเภทอื่น

นก (หญิง, อายุ 15 ปี, นครนายก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 3 เดือน) สนใจดูข่าวโทรทัศน์ และอ่านหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ “ข่าวอุบัติเหตุที่สนใจก็เช่น ข่าวไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา ดูแล้วสงสารเค้า ชาวโป๊ะล่มก็ได้ดู”

4. ชาวกีฬา

การติดตามดูข่าวประเภทนี้ เป็นตัวขับเคลื่อนความสนใจของผู้ชมได้อย่างชัดเจนมาก เพราะคนที่ชอบกีฬาประเภทใด ก็จะติดตามดูข่าวกีฬาประเภทนั้น และยังติดตามกีฬาประเภทดังกล่าวจากสื่ออื่นๆ ด้วย

ดวงดี (ชาย, อายุ 25 ปี, ตาก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า 4 ปี) ชอบกีฬา มวยมาก และติดตามดูรายงานข่าวกีฬาเรื่องมวยทางโทรทัศน์ ดวงดีอ่านหนังสือมวยมากกว่า หนังสือพิมพ์ ส่วนจตุพล (ชาย, อายุ 16 ปี, มหาสารคาม, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 เดือน) ชอบกีฬาฟุตบอล เมื่อก่อนมักจะเล่นฟุตบอลกับเพื่อนๆ เสมอ จตุพลติดตามดูข่าวเกี่ยวกับฟุตบอล และถ่ายทอดการแข่งขันฟุตบอลต่างๆ “...ฟุตบอลประเทศนอกมาผมก็รอดู”

ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ติดตามดูข่าวกีฬาจะเป็นผู้ชาย มีเพียง 1 คนเป็นผู้หญิง คือ ฟ้า (หญิง, อายุ 18 ปี, อำนาจเจริญ, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ฟ้าชอบดูกีฬาฟุตบอลทางโทรทัศน์ และอ่านนิตยสารนักร้องเพลงมอเดิร์นไรซ์ ที่เพื่อนพี่ชายซื้อมาอ่าน ฟ้าเป็นผู้หญิงที่มีความสนใจเรื่องราวรอบตัว มีความเชื่อมั่น และมีความเป็นผู้ชายสูง

5. ชาวบันเทิง

ผู้ที่ติดตามข่าวบันเทิงทางโทรทัศน์ และทางหนังสือพิมพ์ ส่วนมากจะเป็นผู้หญิง มีผู้ชายเพียง 1 คน ผู้ที่ชอบดูข่าวบันเทิงมีความสนใจเรื่องต่างๆ ที่แตกต่างกันไป ต่างกับผู้ที่ชอบดูข่าวกีฬา ซึ่งมีความสนใจสิ่งหนึ่งร่วมกัน คือกีฬา ชาวบันเทิงจึงเป็นรายการเพื่อความบันเทิง ซึ่งผู้ดูข่าวที่มีความสนใจหลากหลายติดตามดู

6. ชาวอื่นๆ

นอกจากข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวกีฬา และข่าวบันเทิงแล้ว ยังมีข่าวอื่นๆ ที่เด็กบิ๊มให้ความสนใจ ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวเกษตรกรรม ตามแต่ความสนใจของแต่ละคน สาเหตุที่ข่าวเศรษฐกิจและข่าวเกษตรกรรมไม่เป็นที่นิยมนัก เพราะเนื้อหาข่าวไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตในเมืองของกลุ่มเด็กบิ๊ม

สื่อด้านสารบันเทิง

รายการโทรทัศน์

รายการที่เด็กบ๊มสนใจ มีความหลากหลายอย่างเห็นได้ชัด โดยวัยรุ่นจะชอบดูรายการต่างๆ มากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ รายการที่ชอบกันมากทั้งหญิงและชายคือรายการเพลง เด็กบ๊มหลายคนชอบดู “มิวสิกวิดีโอ” โดยไม่สนใจที่จะจดจำชื่อรายการ นอกจากนั้นก็เป็นที่ชอบดูรายการวาไรตี้ เช่นรายการสี่มุมสแควร์ บ้านเลขที่ 5 ครอบครองเรื่องผู้หญิง และเกมโชว์ในช่วงเด็ก เช่น รายการชิงร้อยชิงล้าน รายการคู่รัก รวมถึงรายการสารคดีต่างๆ เช่นรายการทุ่งแสงตะวัน เบาะแส ท้าพิสูจน์ และรายการที่ตลกเบาสมอง เช่น 007 ยุทธการขยับเหงือก แบบว่าโลกเบี้ยว แต่กลุ่มผู้ใหญ่มักจะไม่สนใจรายการโทรทัศน์ ผู้ชายจะชอบการแข่งขันกีฬา ส่วนผู้หญิงจะชอบดูละคร และภาพยนตร์จีนชุดมากกว่า

รายการต่างๆ ช่างต้นให้ทั้งความรู้ และความบันเทิง ซึ่งช่วยในการเรียนรู้ความเป็นไปในสังคมแบบเมืองได้มาก แต่การติดตามดูรายการต่างๆ มักจะอยู่ในช่วงที่ยังไม่ได้เริ่มทำงาน บ๊ม อาจจะยังอยู่ที่บ้านในต่างจังหวัด หรือทำงานอื่นๆ เช่นงานในโรงงาน ที่มีเวลาว่างตรงกับเวลาการแพร่ภาพของรายการนั้นๆ หรือมีบ้างที่ได้ดูในช่วงที่ทำงานบ๊มในวันหยุดงานของตน หรือในช่วงเด็ก ข้อจำกัดด้านเวลาทำให้เด็กบ๊มไม่ได้ชอบรายการต่างๆ มากจนกระทั่ง “ติด” เหมือนกับละครในช่วงหลังข่าวภาคค่ำ

นิตยสาร

นิตยสารเป็นสื่อที่เด็กบ๊มนิยมกันในวงกว้าง เนื่องจากมีเนื้อหาหลากหลาย ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจของตนเช่นเดียวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ แต่นิตยสารราคาสูงกว่าหนังสือพิมพ์มาก

1. นิตยสารดารา

คือ นิตยสารที่เน้นเรื่องเกี่ยวกับดารา นักแสดง นักร้อง และผลงานของดารา นักแสดง นักร้องเหล่านั้น เช่น นิตยสารดาราภาพยนตร์ ภาพยนตร์บันเทิง ชีวิตรักดารา เด็กป๊อปปี้ม่านนิตยสารดารากันอย่างกว้างขวาง คล้ายกับที่นิยมอ่านนวนิยายขนาดพ็อคเก็ตบุ๊ก แต่ความสนใจของผู้อ่านไม่มากเท่านวนิยาย ผู้ที่ชอบอ่านนิตยสารดาราจำนวน 15 คน เป็นผู้หญิง 14 คน และผู้ชาย 1 คน อายุตั้งแต่ 15 - 29 ปี ส่วนใหญ่ชอบอ่าน ดาราภาพยนตร์ และ ภาพยนตร์บันเทิง

เมื่อเปรียบเทียบกับนิตยสารประเภทอื่นๆ จะพบว่า แม้กลุ่มผู้อ่านนิตยสารดาราจะ กว้างกว่ากลุ่มผู้อ่านนิตยสารประเภทอื่นๆ เช่นนิตยสารกีฬา แต่ความสนใจของผู้อ่านจะน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด มีเพียงไม่กี่คนที่ซื้ออ่านเอง สาเหตุเพราะนิตยสารดารามีเนื้อหาเกี่ยวกับ ดารา นักร้อง และผลงานต่างๆ อันได้แก่ ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และเทปเพลง ซึ่งเป็นสื่อ ประเภทที่ให้ความบันเทิงที่เด็กป๊อปปี้ส่วนใหญ่เปิดรับอยู่ เนื้อหาในนิตยสารดาราจึงอยู่ในขอบข่าย ความสนใจของกลุ่มเด็กป๊อปปี้ ประกอบกับการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และภาพประกอบที่ดึงดูดความ สนใจได้เป็นอย่างดี นอกจากเนื้อหาหลักแล้ว นิตยสารดารายังมีเนื้อหาอื่นๆ แทรกอยู่ เช่น การถาม - ตอบปัญหาชีวิต การพยากรณ์โชคชะตา รวมถึงนวนิยายด้วย กลุ่มผู้อ่านจึงกว้าง แต่ในขณะเดียวกัน ความหลากหลายของเนื้อหาภายใน ก็ทำให้ผู้อ่าน “ติด” หนังสือเล่มนั้นไม่ มาก จนกระทั่งถึงขั้นที่คิดว่าคุ้มค่า หากจะเสียเงินซื้อหามาอ่านเอง แต่ก็ชอบหยิบมาพลิกอ่าน เรื่องที่ตนสนใจ

2. นิตยสารประเภทอื่นๆ

คือ นิตยสารที่มีเนื้อหาหลักเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ นิตยสารประเภทต่างๆ ที่เด็กป๊อปปี้ กลุ่มนี้สนใจ สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

2.1 ประเภทกีฬา เช่น การแข่งขันมวย ตัวอย่างชื่อนิตยสารคือ มวยสยาม มวยโลก ผู้ที่ชอบอ่าน “หนังสือมวย” จะสนใจติดตามทั้งข่าวกีฬาและการถ่ายทอดการแข่งขัน มวยทางโทรทัศน์ ทั้งสองคนเป็นผู้ชายคือ ดวงดี (ชาย , อายุ 25 ปี , ตาก , โสิด , ทำงานใน กรุงเทพฯ นานกว่า 4 ปี) และ จำลอง (ชาย , อายุ 23 ปี , ร้อยเอ็ด , แต่งงานแล้วมีลูก 1 คน , ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี)

2.2 ประเภทชีวิต ตัวอย่างชื่อนิตยสารคือ ชีวิตจริง คู่สร้างคู่สม ผู้ที่ชอบอ่านเป็นผู้หญิงเพียงคนเดียวคือ ศิริพันธ์ (หญิง, อายุ 30 ปี, ขอนแก่น, แต่งงานแล้วมีลูก 1 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า 10 ปี) ศิริพันธ์ทำงานมานาน สามารถเก็บเงินได้พอสมควร และที่บ้านพักมีเครื่องเล่นวีดีโอด้วย

2.3 ประเภทเรื่องลึกลับ ตื่นเต้น ตัวอย่างชื่อนิตยสารคือ อาชญากรรม สยอง ผี ผู้ที่ชอบอ่านเป็นผู้ชาย 2 คนคือ แก้ว (ชาย, อายุ 23 ปี, ตาก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ชอบอ่านนิตยสาร อาชญากรรม และ สยอง เพราะ “หวาดเสียว ตื่นเต้นดี ชอบอะไรที่สยอง” ส่วน วิสันต์ (ชาย, อายุ 24 ปี, นนทบุรี, แต่งงานแล้วมีลูก 1 คน, อยู่ในกรุงเทพฯ ตั้งแต่เกิด) ชอบอ่านนิตยสารประเภทเรื่องผี ทั้งสองคนไม่อ่านหนังสืออื่นๆ แม้กระทั่งหนังสือการ์ตูน

2.4 ประเภทนวนิยาย ตัวอย่างชื่อนิตยสารคือ บางกอก ผู้ที่ชอบอ่าน แม้จะมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ชอบอ่านนวนิยายเป็นเล่ม แต่ก็ชอบอ่านมาก และติดตามซื้อทุกเล่ม ประสงค์ (ชาย, อายุ 20 ปี, ตาก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 ปี) บอกว่า “นิยายอ่าน บางกอก อย่างเดียว” ส่วน ชันทอง (หญิง, อายุ 21 ปี, อุตรธานี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 ปี) ก็บอกว่า “ติด บางกอก หนังสือออกทุกวันอาทิตย์ ติดแล้วเปลือง เพราะเป็นนิยายที่ลงติดต่อกัน กว่าจะจบหมดเงินไปเยอะ”

2.5 ประเภทอื่นๆ ตัวอย่างชื่อนิตยสารคือ พระเครื่อง อาวุธปืน และหอย ผู้ที่ชอบอ่านนิตยสารเหล่านี้มีความสนใจต่างกัน เช่น โต้ง (ชาย, อายุ 26 ปี, ราชบุรี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 ปี) ชอบอ่านนิตยสารเกี่ยวกับพระเครื่องและอาวุธปืน โต้งบอกว่าสนใจสองเรื่องนี้มาตั้งแต่เด็ก วันหยุดงานชอบไปตามตลาดพระเครื่องกับเพื่อนที่สนใจเรื่องนี้เหมือนกัน ส่วน ละเอียด (หญิง, อายุ 36 ปี, สุรินทร์, แต่งงานแล้วมีลูก 1 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ 15 ปี) อ่านหนังสือไม่ค่อยได้ แต่เมื่อถามว่าอ่านหนังสืออะไรบ้าง ละเอียดบอกว่า “อ่านหนังสือ หอย” ซึ่งก็คือนิตยสารเล่มบางๆ ออกทุก 15 วัน เป็นคำแนะนำสำหรับผู้ที่ชอบเล่นหอย และซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

นิตยสารประเภทต่างๆ ช่างต้น จะมีผู้สนใจในวงแคบ แตกต่างจากนิตยสารเกี่ยวกับดาราศาสตร์ แต่ผู้อ่านนิตยสารประเภทต่างๆ จะมีความสนใจนิตยสารที่ตนอ่านมาก เกือบทุกคนจะซื้อนิตยสารเหล่านั้นอ่านเอง สาเหตุอีกประการหนึ่งเพราะ เมื่อมีผู้อ่านไม่มาก ก็มักจะไม่ค่อยมีนิตยสารเหล่านั้นวางทิ้งไว้ให้ได้หยิบอ่าน

กลุ่มผู้อ่านนิตยสารประเภทต่างๆ มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากกลุ่มผู้อ่านนิตยสารดาราศาสตร์ คือ ผู้อ่านจำนวน 10 คน เป็นชาย 6 คน เป็นหญิง 4 คน อายุตั้งแต่ 20 - 36 ปี (ยกเว้น 1 คนอายุ 18 ปี แต่ก็อ่านนิตยสารที่เพื่อนของพี่ชายซื้อมา) จะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้อ่านมีช่วงอายุแคบกว่ากลุ่มผู้อ่านนิตยสารดาราศาสตร์ กล่าวคือ ผู้อ่านนิตยสารประเภทต่างๆ มีอายุเริ่มต้นที่ 20 ปี ไม่มีกลุ่มวัยรุ่นอายุ 16 - 17 ปีเลย เพราะผู้อ่านนิตยสารประเภทต่างๆ จะอยู่ในช่วงที่ค้นพบแล้วว่าตนสนใจเรื่องอะไร ความสนใจเฉพาะทางจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกซื้อนิตยสารประเภทต่างๆ ตามความสนใจนั้นๆ แม้บางเล่มจะมีราคาสูงถึง 25 - 30 บาท แต่กลุ่มผู้ใหญ่ก็มีเงินมากพอที่จะซื้อหามาได้ นอกจากนี้เกือบทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งบ่งบอกว่าสนใจเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้กันอย่างเห็นได้ชัด

การ์ตูน

เด็กบ๊มติดตามการ์ตูนจากสื่อ 2 ประเภทคือ สื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ แต่รายการการ์ตูนทางโทรทัศน์ไม่เป็นที่สนใจติดตามมากนัก เพราะมักจะแพร่ภาพในช่วงที่เด็กบ๊มเหล่านี้ต้องทำงาน มีเด็กบ๊มบางส่วนติดตามดูการ์ตูนช่วงหลังข่าวภาคค่ำ แต่ก็ไม่มากนัก เด็กบ๊มทั้งเด็กและผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือการ์ตูนมากกว่า การอ่านการ์ตูนทำให้เราสามารถเรียนรู้ความรู้สึกนึกคิด และอัตลักษณ์ของกลุ่มเด็กบ๊มได้ส่วนหนึ่ง หนังสือการ์ตูนที่เด็กบ๊มอ่านกันสามารถแบ่งได้ 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. นิตยสารการ์ตูน ได้แก่ หนังสือการ์ตูนที่มีภาพการ์ตูนจบในหน้าเดียวกันหลายเรื่อง และอาจมีการ์ตูนความยาว 8 - 10 หน้า แทรกอยู่ด้วย เช่น *ชายหัวเราะ มหาสนุก เบบี๊ จี๊เส้น*

2. หนังสือการ์ตูนไทย ได้แก่ หนังสือการ์ตูนที่มีความยาว 16 หน้า มีการดำเนินเรื่อง และมีโครงเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมไทย หรือบางครั้งอาจมีการนำเอาวรรณคดีมาเล่าใหม่ การ์ตูนประเภทนี้เป็นผลงานของนักเขียนการ์ตูนคนไทย

3. หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น ได้แก่ หนังสือการ์ตูนที่มีความยาว 100 หน้าเป็นอย่างต่ำ มีการดำเนินเรื่อง และมีโครงเรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมญี่ปุ่น และบางครั้งอาจจะเป็นเรื่องราวในสังคมตะวันตก โดยตัวละครส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น การ์ตูนประเภทนี้เป็นผลงานของนักเขียนการ์ตูนชาวญี่ปุ่น โดยสำนักพิมพ์ของไทยนำมาแปล และจัดพิมพ์ขึ้นใหม่

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้นิยมอ่านการ์ตูนประเภทต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ดังนี้

1. นิติสารการ์ตูน ผู้นิยมอ่านนิติสารการ์ตูนประเภทชายหัวเราะ มีจำนวน 39 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 21 คน อายุตั้งแต่ 14 - 32 ปี จะเห็นได้ว่าการ์ตูนประเภทนี้ได้รับความนิยมในวงกว้างมากมาก โดยเฉพาะ ชายหัวเราะ ซึ่งเป็นชื่อที่ติดปากคนที่นิยมอ่านการ์ตูนประเภทนี้ เนื่องจากเป็นความบันเทิงซึ่งหาซื้อได้ง่าย ด้วยราคา 12 บาท และมีรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายกว่าหนังสือการ์ตูนไทยและญี่ปุ่น เนื่องจากมีขนาดสั้นกว่า และมักใช้ภาพสื่อความหมายเป็นหลัก โดยมีตัวหนังสือเป็นส่วนประกอบ ส่วนเนื้อหามักจะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมเมือง ในแง่ตลกขบขัน แต่ก็ไม่สลับซับซ้อนนัก ความสั้นและความง่ายเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนต่างเพศต่างวัยจำนวนมากนิยมอ่านการ์ตูนประเภทนี้มากกว่าการ์ตูนประเภทอื่นๆ แม้แต่คนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ

ดวงเดือน (หญิง, อายุ 29 ปี, สุพรรณบุรี, แต่งงานมีลูก 2 คน ทำงานในกรุงเทพฯ เกือบ 20 ปี) ไม่ชอบอ่านหนังสือเลย เพราะไม่ชอบอ่านอะไรที่ยาวๆ จึงอ่านแต่การ์ตูนสั้นๆ เช่น ชายหัวเราะ และมหาสนุก ดวงเดือนบอกว่า “อ่านได้แป็บๆ อ่านนานแล้วปวดหัว” ส่วนนุชนาถ (หญิง, อายุ 16 ปี, อุดรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปีเศษ) ชอบอ่านนวนิยายมาก แต่ก็อ่านนิติสารการ์ตูนแบบชายหัวเราะบ้าง “อ่านเรื่อยๆ แก่แข็ง”

2. หนังสือการ์ตูนไทย ผู้นิยมน่านการ์ตูนเรื่องสั้นของไทย จำนวน 16 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 8 คน อายุตั้งแต่ 15 - 23 ปี จะเห็นได้ชัดว่ามีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่นิยมน่านนิตยสารการ์ตูนแบบชายหัวเราะ และช่วงอายุก็จะแคบกว่าอีกด้วย สาเหตุประการหนึ่งคือ มีรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจยากกว่านิตยสารการ์ตูนแบบชายหัวเราะ โดยจะใช้ตัวหนังสือในการสื่อความหมายมากกว่าการใช้ภาพวาด และยังมีควมยาวมากกว่า คือประมาณ 16 หน้า ความสลับซับซ้อนในการนำเสนอ และความยาวของเรื่อง ทำให้ผู้อ่านมีจำนวนน้อยกว่านิตยสารการ์ตูนแบบชายหัวเราะ

แต่ทว่าความได้เปรียบของการ์ตูนประเภทนี้คือ ราคาถูกที่สุดเมื่อเทียบกับหนังสือประเภทอื่น คือประมาณ 1 - 15 บาท ทำให้การตัดสินใจซื้อง่ายกว่าหนังสือราคาแพงประเภทอื่นๆ และเมื่อซื้อมาอ่านแล้ว ผู้ซื้อก็มักจะไม่ค่อยเสียดายที่จะให้ผู้อื่นหยิบยืมต่อๆ กันไป หนังสือการ์ตูนไทยจึงมีผู้อ่านจำนวนมากจนกระทั่งอยู่ในสภาพเก่า และบางหน้าขาดหายไปอยู่เสมอ

นอกจากนั้นแล้ว เนื้อหาที่หลากหลายของหนังสือการ์ตูนไทยยังเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เด็กบิมนิยมน่านกัน เพราะมีตั้งแต่เรื่องแนวตลกขบขัน เรื่องผี สยองขวัญ รวมทั้งเรื่องที่ทำให้คิดสอใจ และที่สำคัญคือ เรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบท เช่น ชาวนา ชาวไร่ หรือไม่ก็เป็นสังคมเมืองที่มีตัวละครหลักเป็นคนชนบท เช่น คนต่างจังหวัดที่มาทำงานหาเช้ากินค่ำในเมืองหลวง หรืออาจเป็นคนเมืองซึ่งยากจน และด้อยโอกาสทางสังคม เช่น ผู้หญิงที่ถูกล่อลวงไปค้าประเวณี

ตัวละครเหล่านี้เป็นตัวแทนของกลุ่มเด็กบิมนซึ่งส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด หรือไม่ก็เป็นคนเมืองซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อยู่ชนชั้นเดียวกับกับกลุ่มเด็กบิมน ทำให้เด็กบิมนสามารถเข้าใจพฤติกรรมของตัวละคร และสามารถจินตนาการตามเหตุการณ์ ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านได้ง่าย

3. หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น ผู้นิยมน่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ เป็นวัยรุ่นช่วงอายุ 14 - 18 ปี เป็นผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 3 คน จึงเห็นได้ว่า ผู้อ่านมีจำนวนน้อยกว่าผู้อ่านการ์ตูนประเภทอื่นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา

รูปแบบของหนังสือมีส่วนอย่างยิ่งในการจำกัดความสนใจของกลุ่มผู้อ่าน เพราะการ์ตูนประเภทนี้ มักจะมีความยาว 100 หน้าขึ้นไป บางเรื่องก็จบในเล่มเดียว แต่บางเรื่องจะยาวถึง 10 - 20 เล่ม ส่วนการจัดวางภาพในแต่ละหน้า ก็จะสลับซับซ้อนกว่าหนังสือการ์ตูนไทย และการใช้ภาษาก็จะเข้าใจยากกว่า เพราะมีชื่อเฉพาะของตัวละคร และสถานที่ซึ่งเป็นภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมีราคาแพงกว่าหนังสือประเภทอื่นๆ คือประมาณ 18 บาท จนถึงกว่า 80 บาท

ทางด้านเนื้อหานั้น หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวญี่ปุ่น ซึ่งแตกต่างจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่และระบบความคิดบางประการของคนไทย ทั้งหมดนี้ น่าจะเป็นอุปสรรคในการอ่านสำหรับผู้ที่ต้องการอ่านการ์ตูนเพื่อผ่อนคลายให้ได้หัวเราะบ้าง เหมือนขณะที่อ่านนิยายสารการ์ตูนแบบชายหัวเราะ แต่สำหรับผู้อ่านบางกลุ่ม เช่นกลุ่มวัยรุ่น หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นมีโครงเรื่องซึ่งตรงกับความสนใจของกลุ่มอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการต่อสู้ ผจญภัยของพระเอกกับปีศาจร้าย การเอาชนะอุปสรรคที่กั้นขวางความรักของพระเอกกับนางเอก หรือกระทั่งความตลกแบบไม่มีเหตุผลของตัวละครบางตัว

นิกร (ชาย, อายุ 14 ปี, สุรินทร์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 1 ปี) ชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่นแนวต่อสู้ ส่วนช่อชบา (หญิง, อายุ 17 ปี, นครสวรรค์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปีเศษ) ชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่นเหมือนกันแต่ชอบเรื่องแบบชีวิตของวัยรุ่น แต่ในบรรดาเด็กบ๊ิมที่ชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่น ณรงค์เดช (ชาย, อายุ 17 ปี, สุโขทัย, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 เดือน) นับว่าเป็นแฟนการ์ตูนญี่ปุ่นอย่างแท้จริง จนกระทั่งพี่สาวบอกว่า “บ้านหนังสือ” ณรงค์เดชอ่านนิยายสารการ์ตูนประเภทชายหัวเราะ และมหาสนุกบ้าง แต่ที่ชอบมากคือ หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเล่มหนาๆ แบบเล่มเดียวจบ เรื่องที่มีหลายเล่มจบไม่ค่อยได้อ่าน เพราะณรงค์เดชต้องไปหาเช่าหนังสือที่ร้านใกล้ๆ ที่พัก ถ้าเป็นเรื่องยาวติดต่อกันหลายเล่ม มักจะหาเล่มที่ต่อจากเล่มที่อ่านจบแล้วไม่พบแล้วก็จะขาดตอนไป ทำให้ไม่สนุก เมื่อเลิกงานช่วงบ่าย 2 โมง ณรงค์เดชก็จะแวะร้านดังกล่าวเช่าการ์ตูนกลับไปอ่านวันละ 1 เล่ม ค่าเช่าราคาเล่มละ 3 บาทต่อหนึ่งวัน เรื่องที่ชอบมาก เช่น *อากิระ* เป็นเรื่องของหุ่นยนต์ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อประกอบอาชญากรรม แต่กลับมีชีวิตจิตใจ และมีคุณธรรม ไม่ยอมทำตามคำสั่งที่เหล่าอาชญากรต้องการ ส่วนการ์ตูนแนวความรักวัยรุ่น และชีวิตนักเรียนก็ชอบ ณรงค์เดชบอกว่า ชีวิตเด็กญี่ปุ่นก็คล้ายๆ กัน เด็กติดยากก็มี บางทีเลิกเรียนก็ทะเลาะชกต่อยกัน คล้ายๆ กับบ้านเรา

อัตลักษณ์ทางเพศ จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของการ์ตูนญี่ปุ่นที่แต่ละคนชอบอ่าน เด็กบ๊มชายจะชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ ส่วนเด็กบ๊มหญิงจะชอบเรื่องราวเกี่ยวกับความรักของหญิงชาย แต่ความสนใจร่วมกันประการหนึ่งคือ เป็นเรื่องราวของวัยเดียวกันกับตน แม้จะมีอุปสรรคทางด้านภาษาและวัฒนธรรมบ้างก็ตาม

ละครและภาพยนตร์จีนชุด

ละครเป็นรายการภาคบันเทิงทางโทรทัศน์ ซึ่งได้รับความนิยมจากกลุ่มเด็กบ๊มจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งละครช่วงหลังข่าวภาคค่ำ ซึ่งแพร่ภาพตั้งแต่เวลา 20.30 - 22.30 น. และภาพยนตร์จีนชุด ซึ่งแพร่ภาพตั้งแต่เวลา 21.00 - 23.30 น. ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาของเด็กบ๊มซึ่งทำงานกะกลางวันเสร็จจากการทำธุระประจำวัน อันได้แก่ ซักผ้า อาบน้ำ และทานข้าวพอดี เวลาร่วมนี้จึงเป็นเวลาที่ใช้พักผ่อนในรูปแบบต่างๆ การดูโทรทัศน์เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน นอกจากนั้นแล้วในช่วงเวลาดังกล่าวหลายสถานีต่างแพร่ภาพละคร และภาพยนตร์จีนชุด เรื่องที่เลือกสรรแล้วว่าจะต้องสามารถดึงดูดผู้ชมได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดการแข่งขันสูง การเลือกดูละครหรือภาพยนตร์หลายๆ เรื่องที่แพร่ภาพในเวลาเดียวกัน จึงเป็นการตัดสินใจที่ซับซ้อนความสนใจของแต่ละบุคคลได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 6.1

ตารางแสดงจำนวนผู้ชมละครและภาพยนตร์จีนชุด จำแนกตามเพศ

ประเภทของละคร หรือ ภาพยนตร์	จำนวนผู้ชม (คน)			ชื่อเรื่อง	สถานี ที่แพร่ภาพ
	ชาย	หญิง	รวม		
ละครแนวสยองขวัญ	2	5	7	กระสือ	7
	1	1	2	สัญญาณหลวง	5
	-	1	1	เขย่าขวัญวันพุธ	5
ละครแนวตลก	1	1	2	ยอดรักผู้กอง*	9
	-	1	1	สามหนุ่มสามมุม*	7
	-	1	1	หวานมันส์ฉันคือเธอ	3
ละครแนวบู๊	-	2	2	ยอดตำรวจหญิง	7

ละครอิงประวัติศาสตร์	-	1	1	ขุนศึก	9
ละครแนวชีวิต	4	5	9	ขอหมอนใบนั้นที่เธอฝันยามหนุน	7
	1	5	6	ดาวแต่มดดิน	7
	1	3	4	ดาวพระศุกร์	7
	-	2	2	ไอ้มาดา	7
	1	1	2	คือหัตถาครองพิภพ	7
	1	1	2	วันนี้ที่รอคอย	7
	-	2	2	อยากหยุดตะวันไว้ที่ปลายฟ้า	5
	1	1	2	ไฟต่างสี	3
	-	1	1	ศิลาภณี	7
	-	1	1	เสราดาร์ล	7
	-	1	1	นางทาส	7
	-	1	1	ค่าของคน	7
	1	-	1	ปราสาทสีขาว*	7
	-	1	1	เรือนแพ	7
	-	1	1	เงาราหู	3
	-	1	1	ไฟในทรวง	3
	1	-	1	เรือมนุษย์	3
ภาพยนตร์จีนชุด	6	9	15	เป่าปู้จิ้น	3
	1	4	5	มังกรหยก	3
	-	1	1	เจ้าแม่กวนอิม*	3
	1	-	1	ไซอิ๋ว*	3
รวมจำนวนผู้ชม (คน)	23	54	77		

* หมายถึง ละครที่แพร่ภาพช่วงเวลาอื่น นอกเหนือจากช่วงเวลาหลังข่าว

ละครยอดนิยามสำหรับเด็กมัธยม

1. ขอมอนโบนัน ที่เธอฝันยามหนุน
2. ดาวแต่มีดิน
3. ดาวพระศุกร์
4. กระสือ

ละครทั้ง 4 เรื่อง มีรายละเอียดดังนี้

1. ขอมอนโบนันที่เธอฝันยามหนุน

ละครเรื่องนี้แพร่ภาพเวลา 20.30 - 22.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นำแสดงโดย ศรธรรม เทพพิทักษ์ และ สุทธิดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา เนื้อเรื่องเกี่ยวกับเด็กหนุ่มคนหนึ่ง ชื่อ "ล่องจิ้น" ซึ่งมีปัญหาครอบครัว ถูกพ่อรังเกียจมาตั้งแต่เกิด เพราะถูกกล่าวหาว่า เป็นผู้นำโชคร้ายมาสู่ครอบครัว ต่อมาพ่อแยกทางกับแม่ ล่องจิ้นจึงต้องย้ายจากบ้านในกรุงเทพฯ ไปอยู่ต่างจังหวัดกับแม่ แม่ไปขออาศัยอยู่กับเพื่อนคนหนึ่ง ทำมาหาเลี้ยงลูกโดยการขายข้าวแกง เมื่อฐานะการเงินดีขึ้นก็มีปัญหาเกี่ยวกับพ่อเลี้ยง ต้องหนีจากต่างจังหวัดเข้ามาเพื่อเรียนต่อ ต้องเผชิญชีวิตในกรุงเทพฯ ตามลำพัง ในที่สุดด้วยความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และความอดทนทำให้ล่องจิ้นสามารถผ่านอุปสรรค และเรื่องราวร้ายๆ ในชีวิต จนกระทั่งสามารถเรียนต่อจนจบ เป็นที่ยอมรับของพ่อ และพบชีวิตที่มีความสุขได้ในที่สุด

ในบรรดาละครทั้งหมด จำนวนเด็กมัธยมที่ชอบเรื่องนี้มีมากที่สุด คือมีถึง 9 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 5 คน อายุตั้งแต่ 15 - 23 ปี และละครเรื่องนี้มีจุดเด่นต่างไปจากละครยอดนิยามเรื่องอื่นๆ คือ มีจำนวนผู้ชายกับผู้หญิงที่ติดตามดูใกล้เคียงกันมาก ในขณะที่ละครเรื่องอื่นๆ มีผู้หญิงติดตามดูมากกว่าผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นเพราะว่า ละครเรื่องนี้ตัวเอกซึ่งเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นผู้ชาย และมีการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ โดยใช้วิถีคิดและพฤติกรรมแบบผู้ชาย จึงสามารถดึงดูดผู้ชมที่เป็นชายได้มากกว่าละครเรื่องอื่นๆ อุดลักษณะทางเพศของผู้ชายทำให้กลุ่มเด็กมัธยมชายติดตามดูละครเรื่องนี้มากอย่างเห็นได้ชัด

เด็กป๋มทั้งชาย และหญิง ให้เหตุผลในการติดตามละครเรื่องนี้ไว้คล้ายกัน คือ ชอบพระเอก ที่เป็นคนต่อสู้ชีวิต ไม่ว่าจะ เป็น สน (ชาย, อายุ 22 ปี, กาญจนบุรี, โสด, ทำงานใน กรุงเทพฯ 5 ปี) หรือ นก (หญิง, อายุ 15 ปี, นครนายก, โสด, ทำงานใน กรุงเทพฯ 3 เดือน) สน กับนกชอบดูละครหลายเรื่อง สนบอกว่า ชอบเรื่องนี้เพราะพระเอกเป็นคนที่สู้ชีวิตดี ส่วนนก ชอบเพราะพระเอกเป็นคนที่สู้ชีวิต และสามารถสอบเทียบได้ นกเป็นเด็กที่กำลังสนใจเรื่องการสอบเทียบอย่างจริงจัง และนกก็นกชอบดาราทิ้ง สุทธิดา และศรธรรมด้วย ส่วนนุชขนาด (หญิง, อายุ 16 ปี, อุตรธานี, โสด, ทำงานใน กรุงเทพฯ 2 ปีเศษ) ชอบเรื่องนี้ เพราะพระเอกเป็นคนเข้มแข็ง และไม่ยอมใครง่าย ๆ ถ้าใครว่าอะไรจะต้องโต้ตอบ นุชขนาดเปรียบเทียบเรื่องนี้กับเรื่อง *ไอ้มาดา* ซึ่งตนไม่ชอบดู เพราะนางเอกเป็นคนอ่อนแอ นุชขนาดพูดถึงตัวละครทั้งสอง และโยนมาเปรียบเทียบกับนิสัยของตนเองและพี่สาว ว่าพี่สาวเป็นคนเข้มแข็ง ส่วนตนเองเป็นคนอ่อนแอ คนที่มองด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว คือ นงลักษณ์ (หญิง, อายุ 17 ปี, อุตรธานี, โสด, ทำงานใน กรุงเทพฯ 3 เดือน) นงลักษณ์ชอบละครเรื่องนี้ เพราะสอนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของพ่อ - ลูก

2. ดาวแต้มดิน

ละครเรื่องนี้แพร่ภาพเวลา 20.30 - 22.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นำแสดงโดย จักรพรรณ์ อาบครบุรี และสุนันท์ คงยิ่ง เนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กสาวคนหนึ่งชื่อ "เจือ" เป็นคนทางภาคเหนือ ครอบครัวมีฐานะยากจน วันหนึ่งเกิดอุบัติเหตุรถคว่ำ เจือกับเพื่อนได้ช่วยชีวิตเด็กชายคนหนึ่งไว้ ต่อมาครอบครัวของเด็กก็ตามมาพบและให้เจือไปเป็นที่เลี้ยงเด็กชายคนนั้นที่กรุงเทพฯ โดยเจือมีข้อแลกเปลี่ยนว่าต้องให้ตนได้เรียนหนังสือต่อที่กรุงเทพฯ เจือได้พบกับพระเอกซึ่งเป็นญาติทางฝ่ายแม่ของเด็กชายคนนั้น พระเอกมาจากครอบครัวฐานะปานกลาง แต่ก็เป็นที่หมายปองของผู้หญิงหลายคน เพราะฉลาด ขยันขันแข็ง และเพิ่งเรียนจบมาจากเมืองนอก เจือแม้จะไม่สวย แต่ก็เป็นคนจิตใจดีงาม ซื่อสัตย์ และอดทนต่อความยากลำบากในชีวิต เมื่อเรียนจบก็กลับไปเป็นครูสอนหนังสือที่บ้านในต่างจังหวัด สุดท้ายพระเอกก็ตามไปหา และได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3. ดาวพระศุกร์

ละครเรื่องนี้ออกอากาศเวลา 20.30 - 22.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นำแสดงโดย ศรธรรม เทพพิทักษ์ และสุนันท์ คงยิ่ง เนื้อเรื่องเกี่ยวกับนางเอกคือ "ดาวพระศุกร์" ที่ถูกแม่ทิ้ง เพราะไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าตั้งครรภ์โดยไม่ได้แต่งงาน ดาวพระศุกร์ เติบโตมาในบ้าน

หลังหนึ่งในฐานะคนรับใช้ถูกตำว่าและทุบตีตั้งแต่เด็ก เมื่อโตขึ้นก็ต้องต่อสู้ชีวิตตามลำพัง จนกระทั่งได้พบกับพระเอก ซึ่งเป็นคนมีฐานะดี และได้พบกับแม่ซึ่งรู้จักกันนานแล้ว แต่เพิ่งรู้ความจริงเพราะจำรอยปานของดาวพระศุกร์ได้ สุดท้ายดาวพระศุกร์ก็ได้มีความสุข เพราะความรักจากแม่ และชายผู้เป็นที่รัก

ดาวพระศุกร์เป็นละครเก่า ซึ่งนำมาสร้างใหม่หลายครั้ง และได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้ชมทุกครั้ง ผู้ที่ชมละครเรื่องนี้มี 4 คน เป็นชาย 1 คนและหญิง 3 คน ซึ่งน้อยกว่าผู้ที่ชมเรื่อง ดาวแต่มดิน ซึ่งมีผู้ที่ชม 6 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 5 คน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ขณะที่สัมภาษณ์ ละครเรื่อง ดาวแต่มดิน กำลังออกอากาศอยู่ แต่ละครเรื่อง ดาวพระศุกร์ ได้จบไปก่อนหน้านี้อแล้ว ความนิยมจึงน้อยกว่าเล็กน้อย อายุของผู้ดู คือ 17 - 23 ปี

ดาวแต่มดิน และดาวพระศุกร์ มีเนื้อหาคคล้ายคลึงกัน คือเป็นเรื่องของเด็กสาวซึ่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบาก ต้องอดทนต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ มากมาย และในที่สุดก็ได้พบกับความสุขสมหวัง โครงเรื่องลักษณะนี้เป็นที่นิยมกันมากทั้งในละคร และนวนิยายสำหรับกลุ่มเด็กปี่มวัยรุ่นที่เป็นผู้หญิง เพราะสามารถเปรียบเทียบตนเองกับตัวละครในเรื่องได้ ทำให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิด และความเห็นใจชะตากรรมของตัวละคร ซึ่งเป็นเหมือนภาพสะท้อนตนเองได้

4. กระสือ

กระสือเป็นละครแนวสยองขวัญ เรื่องเดียวที่มีผู้ชมมากกว่า 2 คน ละครเรื่องนี้เคยนำมาสร้างแล้วหลายครั้ง ครั้งล่าสุดนี้แพร่ภาพเวลา 20.30 - 22.00 น. ทางโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 นำแสดงโดย ศตวรรษ ดุลยวิจิตร และ รชนีกร พันธุ์มณี เนื้อเรื่องเกี่ยวกับหญิงสาวชาวชนบทคนหนึ่ง ซึ่งได้รับถ่ายทอดความเป็นกระสือจากยายและแม่ ต้องถอดศรีชะออกไปหาของดิบๆ กินเวลากลางคืน ต่อมาเมื่อสามี่รู้ความจริงก็ต้องหนีไปรักษาผีลอยู่ในป่า ตัวนางอิจจากี้กลับแก่งต่างๆ นานา จนในที่สุดก็บังเอิญได้รับเชื่อความเป็นกระสือ กลายเป็นกระสือที่ดูร้าย ส่วนนางเอกก็อดทนรักษาผีลบำเพ็ญภาวนาจนกระทั่งหายจากความเป็นกระสือ กลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติ และมีความสุขอยู่กับสามี่และลูกของตน

เด็กบ๊มชอบดูเรื่องนี้ 7 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 5 คน อายุตั้งแต่ 15 - 30 ปี สาเหตุที่ชอบเพราะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผี และไสยศาสตร์ ซึ่งชวนให้ตื่นเต้น หวาดเสียว และโดยจากของเรื่องแล้วกระสือเป็นเรื่องเดียวที่เกิดขึ้นในต่างจังหวัด จึงได้เห็นวิถีชีวิตของคนในต่างจังหวัดตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งเด็กบ๊มน่าจะคุ้นเคยกับสภาพดังกล่าวมากกว่าวิถีชีวิตของตัวละครในเรื่องอื่นๆ

ภาพยนตร์จีนชุดยอดนิยมสำหรับเด็กบ๊มที่แพร่ภาพในช่วงเวลาหลังข่าวพร้อมๆ กับละครช่วงหลังข่าว มีเรื่องที่น่าจะกล่าวถึง 2 เรื่อง คือ *เปาบุ้นจิ้น* และ *มังกรหยก*

1. เปาบุ้นจิ้น

ภาพยนตร์จีนชุด *เปาบุ้นจิ้น* ได้รับความนิยมสูงสุดในกลุ่มเด็กบ๊ม ซึ่งมากกว่าละครของไทยด้วยซ้ำ *เปาบุ้นจิ้น* แพร่ภาพเวลา 20.30 - 21.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ช่อง 3 เนื้อเรื่องเกี่ยวกับเจ้าเมืองชาวจีนในสมัย 200 - 300 ปีมาแล้ว ซึ่งมีความยุติธรรม ซื่อตรง และฉลาดหลักแหลม จนกระทั่งผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน เพราะถูกรังแกต่างพากันมาร้องทุกข์ เพราะมั่นใจว่า "ท่านเปา" จะสามารถใช้อำนาจทางตุลาการตัดสินคดีความของตนได้อย่างเป็นธรรมที่สุด

กลุ่มเด็กบ๊มที่นิยมดูเรื่องนี้มี 15 คนเป็นชาย 6 คน หญิง 9 คนอายุตั้งแต่ 15 - 38 ปี จะเห็นได้ว่ามีทั้งเด็กๆ วัยรุ่น และกลุ่มผู้ใหญ่ที่มีครอบครัวแล้ว เหตุผลที่ชอบก็มีแตกต่างกันออกไป หลายคนเลิกงานแล้ว ต้องใช้เวลาเดินทางกลับบ้านไม่ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง ทำให้เหนื่อย และง่วง ก็เลยเลือกดูรายการโทรทัศน์เฉพาะช่วงหลังข่าวภาคค่ำก่อนจะรีบเข้านอน ซึ่งก็คือ *เปาบุ้นจิ้น* ปารีชาติ (หญิง, อายุ 24 ปี, บุรีรัมย์, แต่งงานไม่มีลูก, ทำงานในกรุงเทพฯ 9 ปี) ชอบดูเรื่องนี้เพราะ "ชอบเปาบุ้นจิ้น เป็นคนเด็ดขาดเวลาตัดสิน " ส่วน วันเพ็ญ (หญิง, อายุ 17 ปี, บุรีรัมย์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปีเศษ) เป็นคนบ้านเดียวกับกับ ปารีชาติ มาทำงานอยู่ด้วยกัน พักห้องพักใกล้กันในบ้านหลังเดียวกัน และยังชอบดู *เปาบุ้นจิ้น* เหมือนกันด้วย แต่วันเพ็ญชอบดูเรื่องนี้ด้วยเหตุผลที่ต่างกัน "ชอบจันเจามากกว่า ไม่ชอบเปาบุ้นจิ้น ชอบจันเจาเพราะรับบทดี และยังหล่อดีด้วย เวลาดูเรื่องนี้ไม่ชอบท่านเปาเท่ากับที่ชอบจันเจา" ส่วนพัชชอบมากถึงกับต้องตกลงกับน้าเพื่อขอ ดู *เปาบุ้นจิ้น* แต่น้าชายวัย 23 ปี ชอบดูเรื่อง *ขอมมอน* ในคืนที่เธอฝันยามหนุน ทางช่อง 7 ก็ใช้วิธีลัดกันดู โดยเมื่อเรื่องหนึ่งจบจบตอนแล้วก็มีโฆษณา ก็จะต้องเปลี่ยนไปอีกช่อง และดูไปจนกว่าเรื่องทางช่องนั้นจะจบตอน แล้วมี

โฆษณา จึงสามารถเปลี่ยนกลับมาดูช่องเดิมได้ แต่พลาดแล้วด้วยความซ้ำว่า ส่วนใหญ่เรื่องของตนดูได้แบบเดียวก็จบตอน แต่เรื่องที่น่าชอบมักจะยาวกว่าในแต่ละตอน และเวลารวมที่ออกอากาศก็นานกว่าด้วย

2. มังกรหยก

ภาพยนตร์จีนชุด *มังกรหยก* เป็นภาพยนตร์จีนชุดอีกเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมในกลุ่มเด็กป๊ม มากพอๆ กับเรื่อง *ดาวแต่้มดิน* มังกรหยกแพร่ภาพเวลา 22.00 - 23.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ช่อง 3 *มังกรหยก* เป็นละครที่นำมาสร้างใหม่หลายครั้ง (เหมือนกับละครเรื่องดาวพระศุกร์และกระสือ) เนื้อหาเกี่ยวกับ “ก๊วยเจ๋ง” เด็กหนุ่มซึ่งกำพร้าต้องร่อนเร่พเนจรและมีกวีวิทยายุทธมาตั้งแต่เด็ก ก๊วยเจ๋งเป็นคนซื่อและจริงจัง จึงมักถูกคนเจ้าเล่ห์หลอกหลวงและเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ แต่ด้วยความดีและความขยันหมั่นเพียร ก๊วยเจ๋งก็เติบโตขึ้นเป็นชายหนุ่มที่มีความสามารถ ได้แต่งงานกับหญิงสาวที่ตนรัก และเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลายในที่สุด

มีเด็กป๊มชอบดูเรื่อง *มังกรหยก* 5 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 4 คน อายุตั้งแต่ 15-23 ปี ทุกคนมีลักษณะหนึ่งร่วมกันคือ เป็นคนที่ติดตามดูละคร และภาพยนตร์โทรทัศน์หลายเรื่อง และที่สำคัญทุกคนชอบดู *เป่าปุ้นจิ้น* เหมือนกัน

นวนิยาย

นวนิยายเป็นเล่มขนาดพ็อคเก็ตบุ๊กได้รับความนิยมมากในกลุ่มผู้อ่านจำนวน 16 คน เป็นผู้ชาย 4 คน ผู้หญิง 12 คน อายุ 15 - 23 ปี ผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีผู้ชายบ้างแต่น้อยมาก ผู้ที่ชอบอ่านในลักษณะที่ซื้ออ่านด้วยตนเอง และแบ่งปันกันอ่านจะเป็นผู้หญิงทั้งสิ้น

ลักษณะเฉพาะอีกประการหนึ่งคือ นวนิยายขนาดพ็อคเก็ตบุ๊กมีความยาวของเนื้อหา มากกว่าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือการ์ตูน ผู้อ่านจึงต้องใช้เวลา และสมาธิในการอ่านมาก ความยาว และความสลับซับซ้อนของเนื้อหา สามารถบ่งชี้ว่าผู้อ่านจะต้องมีความชอบ ไม่ใช่เพียงแต่หยิบมาอ่านเพื่อฆ่าเวลาในช่วงที่ไม่มีรถเข้ามาเติมน้ำมัน จึงปรากฏว่านักอ่านนวนิยายบางคนติดตามอ่านจนกระทั่งวิจารณ์ได้ว่า นวนิยายของสำนักพิมพ์แห่งใดน่าอ่าน เล่มใดวางแผงวันใด

และแต่ละเล่มมีวิธีการแทรกเรื่องขนาดยาวเป็นตอนสั้นๆ เป็นของแถม เพื่อเป็นกลวิธีดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามได้อย่างไร บางคนสามารถเล่าให้ฟังได้ว่าโครงเรื่อง และลักษณะตัวละครโดยทั่วไปเป็นอย่างไร

น้อย (หญิง, อายุ 17 ปี, อุดรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) และ ตึก (หญิง, อายุ 19 ปี, อุดรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) ทำงานอยู่ด้วยกัน ทั้งสองคนชอบอ่านนวนิยายมาก น้อยมีเพื่อนแถวที่พักซึ่งสนิทสนมกับเจ้าของร้านหนังสือ น้อยจึงมีนวนิยายมาแบ่งกันอ่านกับตึกครั้งละ 4 - 5 เล่ม น้อยเป็นแฟนนวนิยายขนาดพ็อคเก็ตบุ๊กจนสามารถวิเคราะห์โครงเรื่อง และลักษณะของตัวละครในนวนิยายได้ รวมถึงรู้จักกลวิธีในการดึงดูดใจผู้อ่านของบางสำนักพิมพ์ด้วย

น้อยเล่าว่านวนิยายที่อ่านราคาเล่มละ 10 บาท 15 บาท หรือ 25 บาทแล้วแต่เรื่อง ช่วงที่ทำงานอยู่โรงงาน อ่านนวนิยายเล่มละ 5 บาท แต่เล่มเล็กกว่าที่อ่านอยู่ และปกไม่อวบมัน ถ้าเล่มละ 25 บาทก็จะมี 2 - 3 เรื่อง ถึงน้อยจะสามารถขอยืมเพื่อนได้นาน และครั้งละหลายๆ เล่ม แต่ก็ซื้อเองมากกว่า น้อยอ่านนวนิยายทั้งจากสำนักพิมพ์ดอกแก้ว สำนักพิมพ์บงกช และสำนักพิมพ์บัวหลวง แต่ที่ติดตามเป็นประจำได้แก่นวนิยายของสำนักพิมพ์วันศุกร์ หนังสือจะวางแผงทุกวันศุกร์ น้อยซื้อนวนิยายพวกนี้จากตลาดนัด และจากร้านหนังสือใกล้ที่พัก เรื่องที่กำลังอ่านอยู่คือเรื่อง *อำนางรัก* นักเขียนชื่อ "บัวหลวง" ซึ่งน้อยบอกว่านิยายของบัวหลวงอ่านสนุก เล่มนี้เป็นผลงานของสำนักพิมพ์วันศุกร์ เล่มที่ 156 นวนิยายของสำนักพิมพ์วันศุกร์มีเรื่องยาวแถมเป็นพิเศษด้วย ในเล่มนี้ชื่อเรื่อง *แรงพิชชวาท* โดย "นภาลัย ไม้สีทอง"

"มีเรื่องพิเศษแถมอยู่กลางเล่ม มีถึงแค่ตอนที่ 3 แล้วก็บอกว่ามีต่อในเล่ม 157 ทำให้คนอ่านอยากอ่านต่อ เราก็ไปหาอ่าน ในเล่มนี้ยังไม่ไปถึงไหน พระเอกนางเอกยังไม่รักกันเลย เรื่องมีอยู่แค่พื่อนางเอกให้ลูกบุญธรรมเอานางเอก หนีจากพวกอิทธิพลไปอยู่บนเกาะที่พระเอกซื้อไว้ เท่านั้นเอง"

อีกเล่มหนึ่งเป็นของสำนักพิมพ์บัวหลวง ชื่อเรื่อง *ลมสวาทชาตาน* เขียนโดย “บัวคู่” น้อยให้ผู้วิจัยขอยืมอ่าน เมื่อเห็นผู้วิจัยเปิดดูอย่างสนใจ ด้วยเหตุผลที่ว่า “อ่านให้จบ เอะอะคะ อ่านไม่จบค่างๆ มันยังงไม่รู้อ” แต่ก่อนหน้านั้น น้อยกับตุ๊กก็ช่วยกันเล่าเรื่องย่อให้ฟังด้วยความตั้งใจ ดังนี้

“พระเอกเป็นนักธุรกิจ แต่งงานกับนางเอก เพราะต้องการมรดกของที่บ้าน ซึ่งกำหนดว่าต้องแต่งงานก่อน พระเอกพบนางเอกเพราะบ้านอยู่ติดกัน นางเอกได้เรียนน้อยเพราะแม่ไม่ให้เรียน แล้วก็เอามาฝากไว้ที่บ้านเศรษฐี เป็นคุณนายที่อยู่ติดกับบ้านพระเอก ลูกชายคุณนายจะข่มขืน เลยเอาถ้วยชามแพงๆ ขว้างหัว แล้วก็หนีออกจากบ้าน พอดีใจรอดพระเอกก็รีบไปอยู่คอนโดฯ ด้วยกัน แต่แม่พระเอกรังเกียจเพราะยากจนจึงหาผู้หญิงให้ด้วย แต่พระเอกไม่สนใจ พอแต่งงานอยู่ด้วยกัน นางเอกน้อยใจมาตลอดคิดว่าพระเอกแต่งด้วยเพราะความจำเป็นเท่านั้น ก็เขียนจดหมายจะลา แต่ก็เผลอทิ้ง บังเอิญพระเอกได้อ่านแล้ว ต่อมาก็ส่งเรียนเสริมสวายนจนได้ประกาศนียบัตร แล้วก็แยกทางกัน แต่มีเกย์คนหนึ่งเป็นเพื่อนซึ่งรู้จักทั้งสองฝ่ายได้เล่าความจริงให้ฟัง พอเข้าใจกันได้ก็กอดกัน แล้วนางเอกก็จะเป็นลมเพราะตั้งท้อง ตกลงก็เข้าใจกันอยู่ด้วยกันตลอดมา”

จะเห็นได้ว่า อັตลักษณ์ทางชนชั้นปรากฏอย่างชัดเจนในนวนิยายเรื่องนี้ ตัวละครในเรื่องถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มก็เป็นตัวแทนของชนชั้นบนและชนชั้นล่างในสังคม และเนื้อเรื่องก็แสดงความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเห็นได้ชัด

ชนชั้นบน ประกอบด้วย 2 ครอบครัว คือครอบครัวของพระเอก และครอบครัวของคุณนายที่บ้านอยู่ติดกัน คนกลุ่มนี้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี พระเอกมีฐานะเพราะมีมรดกทางบ้าน และประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจ มีรถยนต์ส่วนตัวใช้ มีคอนโดมีเนียมเป็นที่พักส่วนตัวแยกจากทางครอบครัว ส่วนครอบครัวคุณนายที่บ้านติดกัน ก็เป็นเศรษฐี มีคนเรียกว่าคุณนายมีบ้านและข้าวของเครื่องใช้ราคาแพง

ชนชั้นล่าง คือตัวนางเอก เป็นคนยากจน ได้เรียนน้อยเพราะไม่มีโอกาสได้เรียน ไม่มีบ้านต้องอาศัยอยู่กับครอบครัวคุณนาย จนกระทั่งได้พบกับพระเอกโดยบังเอิญ

เหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่อง เป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างคนจากชนชั้นบน และคนจากชนชั้นล่าง โดยที่คนจากชนชั้นล่างคือตัวนางเอกเป็นผู้ถูกรังแก แต่ก็สามารถเอาชนะคนจากชนชั้นบนมาได้ทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นครั้งที่ถูกลูกชายคุณนายลวนลาม ก็เอาด้วยขามข้างใส่และหนีรอดออกมาได้ หรือเมื่อถูกแม่พระเอกรังเกียจเพราะยากจน และหาผู้หญิงอื่นมาให้แทน แต่นางเอกก็ได้แต่งงานกับพระเอก จนกระทั่งเข้าใจกัน และมีความสุขด้วยกันในที่สุด เหตุการณ์ต่างๆ นี้ เป็นการพาผู้อ่านเข้าสู่โลกแห่งจินตนาการ เพื่อให้ลืมความเป็นจริงไปชั่วขณะ และลดแรงกดดันจากความขัดแย้งระหว่างตนเองกับคนที่อยู่ชนชั้นเหนือกว่าตนได้

เพลง

เพลงเป็นสื่อเพื่อความบันเทิงที่ผูกพันกับบุคคลมาตั้งแต่แรกจำความได้ ลักษณะเด่นของสื่อประเภทนี้ คือ มีการนำเสนอในหลายรูปแบบ ผ่านทางโทรทัศน์ วิทยุ เทปคาสเซ็ท และหนังสือเพลง และยังเป็นส่วนประกอบในสื่อทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นละคร ภาพยนตร์ รายการเพื่อความบันเทิง และความรู้ รวมทั้งรายงานข่าว เพลงสามารถเข้าถึงจิตใจแต่ละคนได้ในทุกอารมณ์ อย่างที่บางครั้งละครโทรทัศน์ หรือนวนิยายทำไม่ได้ เพลงสามารถปลอบโยนจิตใจได้ในยามที่จมอยู่กับความเศร้าเพียงลำพัง และเพลงก็ยังสามารถสร้างบรรยากาศสนุกสนานได้ในยามที่ต้องการความรื่นเริงกับเพื่อนฝูง ลักษณะเด่นประการสำคัญคือ ผู้ฟังแต่ละคนสามารถนำเพลงที่ได้ยินมาร้องในแบบฉบับของตนเองได้อย่างที่ต้องการ เป็นการนำสื่อมาใช้ได้ง่าย และตอบสนองความต้องการของแต่ละคนได้ตรงที่สุด

กลุ่มเด็กมัธยมฟังเพลงทั้งจากรายการวิทยุ จากเทปคาสเซ็ท และดูจากรายการโทรทัศน์ การฟังรายการเพลงทางวิทยุ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะที่ “หมუნหาไปเรื่อยๆ” หรือ “เปิดช่องไหนเจอเพลงชอบก็ฟัง” สุขสันต์ (ชาย, อายุ 15 ปี, บุรีรัมย์, โสภ, ทำงานในกรุงเทพฯ 8 เดือน) เป็นอีกคนหนึ่งที่ชอบฟังเพลงจากวิทยุ แต่เมื่อถามถึงชื่อรายการที่ฟังเป็นประจำ สุขสันต์ตอบว่า “ฟังไปเรื่อยๆ ถ้าอันไหนร้องดีก็ชอบ ไม่รู้หรือใคร” มีบางคนที่ตอบได้ว่าชอบฟังรายการอะไร รายการที่เด็กมัธยมกลุ่มวัยรุ่นติดตามฟัง และรู้จักชื่อรายการได้แก่ รายการ เเรดิโอไวด์ แชนท์เทิลไลท์ ทางคลื่น FM 93.5 MHz และรายการเพลงไทยคุณขอมมา ทางคลื่น FM 93.0 MHz

ถึงแม้ว่าเด็กบ๊ิมกลุ่มนี้จะไม่ให้ความสำคัญกับชื่อรายการวิทยุ แต่ก็เชื่อว่าการเปิดรับสื่อประเภทนี้ต้องมีมาก เพราะเด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ชอบฟังเพลงทั้งใหม่ และเก่าหลากหลายประเภท ลักษณะการเลือกฟังเพลง ทำให้เราสามารถเรียนรู้จักอัตลักษณ์ของเด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี

เพลงที่เด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ฟัง แบ่งได้เป็น 2 แนวคือ เพลงป๊อปและเพลงลูกทุ่ง ลักษณะความแตกต่างของเพลงทั้ง 2 แนวนี้ ช่วยให้เราเรียนรู้อัตลักษณ์ของกลุ่มเด็กบ๊ิมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพลงป๊อป หรือที่เรียกกันว่าเพลงสตริงเป็นตัวแทนของอัตลักษณ์ใหม่ เพราะเพลงป๊อปอันได้แก่ เพลงแนวสโลว์ - ป๊อป ป๊อป - แดนซ์ ร็อค และเพื่อชีวิต เป็นเพลงที่มีกำเนิดมาจากเมืองและแพร่หลายอยู่ในเมือง จึงถ่ายทอดอุดมการณ์ และค่านิยมแบบคนเมือง ต่างกับเพลงลูกทุ่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของอัตลักษณ์เก่าเพราะเพลงลูกทุ่ง อันได้แก่เพลงแนวลูกทุ่งสตริงและลูกทุ่งหมอลำ เป็นเพลงที่มีกำเนิดมาจากชนบท และแพร่หลายอยู่ในชนบท จึงถ่ายทอดอุดมการณ์ และค่านิยมของคนชนบท กลุ่มเด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ร้อยละ 95.5 ซึ่งมีถิ่นกำเนิดอยู่ในต่างจังหวัด จึงคุ้นเคยอยู่กับเพลงลูกทุ่งมาตั้งแต่เด็ก เพลงเหล่านี้จะช่วยสร้างอัตลักษณ์แบบหนึ่งให้กับกลุ่มเด็กบ๊ิม แม้ว่าในช่วง 5 - 6 ปีที่ผ่านมา เพลงป๊อปจะเริ่มเป็นที่นิยมในกลุ่มเด็กวัยรุ่นในชนบท แต่ก็ยังจำกัดอยู่ในกลุ่มเดียว แต่เมื่อเด็กบ๊ิมย้ายเข้ามาในกรุงเทพฯ และได้คลุกคลีอยู่กับเพลงป๊อปมากขึ้น เพลงจึงอาจช่วยปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์บางประการไป เพลงป๊อป และเพลงลูกทุ่งที่เด็กบ๊ิมนิยมฟัง มีดังนี้

เพลงป๊อป

เพลงป๊อปหรือที่เด็กบ๊ิมเรียกกันติดปากว่า เพลงสตริง ถือกำเนิดขึ้นในสังคมเมือง จึงถ่ายทอดอุดมการณ์และค่านิยมแบบคนเมือง เด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ถึงแม้ว่าจะเกิด และเติบโตอยู่ในต่างจังหวัด แต่ก็ชอบฟังเพลงสตริงกันมาก โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น เมื่อถามถึงชื่อนักร้องที่ชอบ ก็มักจะเอ่ยถึงนักร้องเพลงสตริงก่อน ต่อเมื่อถามถึงเพลงลูกทุ่ง จึงได้ยินชื่อนักร้องเพลงลูกทุ่งบ้าง แต่บางคนก็ตอบอย่างมั่นใจว่า ชอบฟังแต่เพลงสตริง

เพลงป๊อป แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. เพลงสโลว์ - ป๊อป (Slow - Pop)
2. เพลงป๊อป - แดนซ์ (Pop - Dance)
3. เพลงร็อก (Rock)
4. เพลงเพื่อชีวิต

1. เพลง สโลว์ - ป๊อป (Slow - Pop)

เพลงสโลว์ - ป๊อป เป็นเพลงป๊อปที่มีจังหวะช้าๆ ท่วงทำนองหวานๆ ฟังได้สบายๆ นักร้องมีทั้งชายและหญิง ส่วนมากจะมีภาพลักษณ์ที่สุภาพ อ่อนโยน ดูเป็นกันเอง การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของบทเพลง

เนื้อหาเพลงสโลว์ - ป๊อป มักจะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ทัศนคติ และค่านิยมกระแสหลักในสังคม ซึ่งมักเป็นของกลุ่มชนชั้นกลางในเมือง ถ้อยคำที่ใช้ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาพูดแบบง่ายๆ ตรงไปตรงมา และมีบ้างที่ใช้ภาษาที่เรียงร้อยอย่างไพเราะ สละสลวย ใช้การเปรียบเทียบ หรือพรรณนาให้ผู้ฟังต้องใช้ความคิด ใช้จินตนาการเพื่อทำความเข้าใจ ทั้งนี้จังหวะท่วงทำนองของดนตรี จะสอดคล้องกับเนื้อหา และการใช้ถ้อยคำในเนื้อร้อง รวมไปถึงลีลาการร้อง และลักษณะของนักร้องด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.2
ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงสโลว์ - ป๊อป

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง (ปี)	
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
เต๋า สมชาย เข็มกลัด	เต๋าหัวใจ , สมชายจรดปลายเท้า	9	7	16	14-22	14-19
อริสมันต์ พงษ์เรือรอง	เวทินีไม่มีพี่เลี้ยง , รักเธอไม่รู้จบ, ก่อกองทราย , ผ่านชีวิต	5	6	11	18-26	15-21
ต้อม เบนโบว์	เรนโบว์ส , หัวใจสลาย	3	4	7	18-26	15-23
ธงไชย แมคอินไตย์	ชนนากับดอกไม้	3	4	7	17-22	18-21
ศรธรรม เทพพิทักษ์	ลูกไม้ของนายหนุ่ม	-	5	5	-	15-20
ไต้ พรรณิภา*	รักเกินร้อย	1	4	5	16	15-23
อุเทน พรหมมินทร์	วิชามาร	1	3	4	18	17-23
นิตยา บุญสูงเนิน	นิตสเปเชียล 1 - 10	-	4	4	-	16-23
วง UHT	ดูดีนะเพื่อน	1	3	4	17	15-17
มาช่า วัฒนพานิช	รสชาติความเป็นคน	1	2	3	22	15-18
دنุพล แก้วกาญจน์	ที่สุดของแจ้	2	1	3	22-26	23
พัชรา แวงวรรณ	ตลับทอง	1	2	3	18	15-16
พัชริดา วัฒนา	หัวใจร้องเพลง	-	2	2	-	17-18
วง U - 4	8ขา 4คน	-	2	2	-	15-17
		รวมจำนวนผู้ฟัง**			รวมช่วงอายุ	
		27	49	76	14-26	14-23

หมายเหตุ * มีผู้หญิง 1 คน อายุ 29 ปีชอบไต้ พรรณิภา

** ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนวสโลว์ - ป๊อปมากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟังจึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนว สโลว์ - ป๊อป

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้มีดังนี้

1. เต๋า สมชาย เข็มกลัด ชื่อชุดผลงานคือ เต๋าหัวใจ , สมชายจรดปลายเท้า
ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หลงทาง , ยิ่งรักยิ่งเียง , คำไหนคำนั้น , สมชาย , บอดี้การ์ด , ไม่ตาย ,
ถามคำสุดท้าย
2. อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ชื่อชุดผลงานคือ เวทีนี้ไม่มีพี่เลี้ยง , รักเธอไม่รู้จบ ,
ฝันมีชีวิต , ก่อกองทราย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หมดลาน , เวทีนี้ไม่มีพี่เลี้ยง , เจ็บเข้ากระดูกดำ ,
ทัดทาน , ก่อกองทราย , ฝันมีชีวิต
3. ต้อม เรนโบว์ ชื่อชุดผลงานคือ เรนโบว์ส , หัวใจสลาย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น
กนกลายโบตั๋น , อายฟ้าดิน , บัวน้อยคอยรัก , ทาสรัก
4. ธงไชย แมคอินไตย์ ชื่อชุดผลงานคือ ขนนกกับดอกไม้ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น
หยุดเวลา , ยิ่งใกล้ยิ่งเจ็บ , รักเธอเสมอ
5. ศรธรรม เทพพิทักษ์ ชื่อชุดผลงานคือ ลูกไม้ของนายหนุ่ม ตัวอย่างชื่อเพลง
เช่น ไม่เจอไม่จำไม่เจ็บ , ไม่เคยรักกันเลยใช่ไหม , อย่าใส่ใจ
6. ไก่ พรรณีภา ชื่อชุดผลงานคือ รักเกินร้อย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รักเกินร้อย ,
กุหลาบแดง
7. อุเทน พรหมมินทร์ ชื่อชุดผลงานคือ วิชามาร ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น วิชามาร ,
โกหกหน้าตาย
8. นิตยา บุญสูงเนิน ชื่อชุดผลงานคือ นิดสเปเชียล 1 - 10 ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น
คนหน้าเดิม , รักข้ามขอบฟ้า , จำเลยรัก , จงรัก , หนึ่งในร้อย

9. วง UHT ชื่อชุดผลงานคือ ดุติฯ นะเพื่อน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ใจละลายแล้วเพื่อน , ยังยินดีครับเพื่อน , ไม่รู้เท่าไรจริงๆ เพื่อน , รีบไปรีบมานะเพื่อน

10. ดนุพล แก้วกาญจน์ ชื่อชุดผลงานคือ ลายไทย , ที่สุดของแจ้ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ปลุกรัก , สนธยาฟ้าแดง , ครั้งหนึ่งวันนี้

11. มาช่า วัฒนพานิช ชื่อชุดผลงานคือ รสชาติความเป็นคน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ผิดไปแล้ว , ความดันทุรังสูง

12. พัชรา แวงวรรณ ชื่อชุดผลงานคือ ตลับทอง ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น แอบซ่า , กล้ากลืน , จากใครคนหนึ่ง

13. พัชริดา วัฒนา ชื่อชุดผลงานคือ หัวใจร้องเพลง ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ทิ้ง , เพื่อ , เพียงรักและเข้าใจ , ฝ่ายเดียว

14. วง U - 4 ชื่อชุดผลงานคือ 8 ขา 4 คน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ที่รักของคนอื่น , กอดเธอไว้ , คิดถึงเธอ

กลุ่มเด็กป๊มที่ชอบฟังเพลงสโลว์ - ป๊อป จะเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย คือจากจำนวน 76 คน เป็นผู้หญิง 49 คน ผู้ชายเพียง 27 คน ผู้หญิงส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่น คืออายุ 14 - 23 ปี มีเพียง 1 คน ที่อายุ 29 ปี ซึ่งชอบไก่พรรณิภา ส่วนผู้ชายจะอยู่ในช่วงอายุ 14 - 26 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ครอบคลุมตั้งแต่กลุ่มวัยรุ่นถึงกลุ่มผู้ใหญ่ที่อายุมากที่สุด เด็กป๊มกลุ่มนี้มาจากทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่เข้ามาทำงานก็แตกต่างกันหลาย คือตั้งแต่ 1 เดือนถึงกว่า 10 ปี

นักร้องที่เด็กป๊มชื่นชอบกันมากที่สุดคือ เต๋า สมชาย เข็มกลัด มีผู้ชาย 9 คน ผู้หญิง 7 คน เต๋าเป็นนักร้องในอันดับต้นๆ เพียงคนเดียวที่มีผู้ชายชอบมากกว่าผู้หญิง รองลงมาคือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง จำนวนผู้หญิงและผู้ชายที่ชื่นชอบอริสมันต์ใกล้เคียงกัน คือ ผู้หญิง

6 คน ผู้ชาย 5 คน รองลงมาได้แก่ ต้อม วงเรนโบว์ และธงไชย แมคอินไตย์ มีผู้หญิงชอบ 4 คน ผู้ชายชอบ 3 คนเท่าๆ กัน

เมื่อจำแนกตามเพศ จะพบความแตกต่างคือ นักร้องที่ผู้หญิงกับผู้ชายชอบมากพอๆ กันคือ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง , ต้อม วงเรนโบว์ , ธงไชย แมคอินไตย์ , ดนุพล แก้วกาญจน์ , พัชรา แวงวรรณ แต่จะมีนักร้องอีกกลุ่มหนึ่งที่มีผู้หญิงชอบมากกว่าผู้ชายคือ ไก่ พรรณนิภา , เท่ห์ อุเทน พรหมมินทร์ , วง UHT ส่วนนักร้องที่ผู้หญิงบอกว่าชอบแต่ไม่มีผู้ชายพูดถึงเลย ได้แก่ ศราราม เทพพิทักษ์ , นิตยา บุญสูงเนิน , พัชริดา วัฒนา และวง U - 4

เพลงสโลว์ - ป๊อปปี้ ดูเหมือนจะเป็นเพลงสำหรับผู้หญิง เพราะนักร้องแต่ละคนมีผู้หญิงชอบมากกว่าผู้ชายหรืออย่างน้อยก็เท่าๆ กันกับผู้ชาย ความนิยมนี้อธิบายได้ด้วยเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ ในสังคมไทยโดยเฉพาะในชนบท ผู้หญิงจะถูกสอนให้ยึดมั่นในค่านิยมเรื่องความรักเดียวใจเดียว ค่านิยมดังกล่าวแสดงออกอย่างชัดเจนในเพลงแนวสโลว์ - ป๊อปปี้ ที่กลุ่มเด็กป๊อผู้หญิงวัยรุ่นนิยมฟังกัน ไม่ว่าจะเป็นเพลง *หมดลาน* ของ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง , *ทาสรัก* ของ ต้อม เรนโบว์ , *จงรัก* ของ นิตยา บุญสูงเนิน โดยเฉพาะเพลงยอดนิยมในหมู่เด็กป๊อผู้หญิง คือ *กุหลาบแดง* ของ ไก่ พรรณนิภา เพลงเหล่านี้เนื้อหาบอกเล่าถึงเรื่องความรักที่เด็ดเดี่ยว มั่นคง และยามที่ผิดหวังก็เจ็บปวดอย่างรุนแรง ประกอบกับท่วงทำนองเพลงหวานๆ และภาพลักษณ์ของนักร้องที่สุภาพ เรียบร้อย ดูเป็นคนจริงจัง ยิ่งตอกย้ำให้เห็นถึงความจริงจังในความรัก และความทุกขอันเนื่องมาจากความรัก

ปลูกกุหลาบแดงไว้เพื่อเธอ
 ก้าวพันก้าวร้อยก้าวสิบก้าวดอก
 บ่งบอกความจริงที่ยิ่งใหญ่ บ่งบอกว่าใจฉันยังคงมัน
 พันปีหมื่นวันไม่เคยหน่าย ฟ้าดินสลายหัวใจมันรักเธอ

(เพลง กุหลาบแดง ร้องโดย ไก่ พรรณนิภา)

แต่นักร้องเพียงคนเดียวที่เด็กป๊อผู้ชายชอบมากกว่าเด็กป๊อผู้หญิงอย่างค่อนข้างชัดเจน คือ เต๋า สมชาย เข็มกลัด ความนิยมนี้อธิบายได้ด้วยเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศเช่นกัน เพลงของสมชาย เข็มกลัด ชุดเต๋า หัวใจ และชุดสมชายจรดปลายเท้าโดดเด่นขึ้นมาจากเพลงแนวนี้ เพราะทั้งตัวเต๋าเองและบทเพลงในชุด แสดงถึงความเข้มแข็ง เป็นลูกผู้ชายแบบวัยรุ่น และยังเท่ห์ ดูมีมาดดีในสายตาของผู้หญิงวัยเดียวกัน ดังจะเห็นได้ว่า เต๋าก็กำลังเป็นขวัญใจของ

เด็กป๊มผู้หญิงจำนวนมาก ภาพเหล่านี้จึงเป็นความใฝ่ฝันของผู้ชายวัย 14 - 22 ปี เพราะผู้ชายถูกสอนเรื่อง การเป็นผู้นำของครอบครัว ซึ่งต้องมีความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว จริงจังแบบ “ลูกผู้ชาย” เพลงของสมชาย เข็มกลัด ที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดหวังจากความรักมีลักษณะโดดเด่นจากเพลงแนวนี้คือ ทั้งเนื้อร้องและท่วงทำนอง แสดงให้เห็นถึงความเด็ดขาด โดยแฝงอารมณ์ที่รุนแรงไว้ เช่นเพลง *ถามคำสุดท้าย ยิ่งรักยิ่งโง่ คำไหนคำนั้น*

ก็มันรู้ ก็มันเห็น ธาตุแท้ของเธอทุกอย่าง
 ว่าใจเธออ่อนไหวพอใจใครที่ไหน
 เธอก็ไป เบื่อแล้วเธอก็คืนกลับมา
 เห็นฉันไม่มีความหมาย เห็นฉันนั้นเป็นของตาย
 ใจถูกทำร้าย จนมันยากเกินอภัย
 คำไหน คำนั้น ไม่มีกลับคำกลับใจ
 วันนี้ วันไหน ก็ะยืนยัน คำเดิมทุกคำว่าจบกันซะที

(เพลง คำไหน คำนั้น ร้องโดย สมชาย เข็มกลัด)

ความชื่นชมในตัว สมชาย เข็มกลัด ยังเกิดจากภาพยนตร์เรื่อง *โลกทั้งใบให้นายคนเดียว* ซึ่งสมชาย เข็มกลัดเป็นดารานำฝ่ายชาย ขณะที่เก็บข้อมูล ภาพยนตร์เรื่องนี้กำลังเข้าฉาย และเป็นที่ยินยอมอย่างมาก สมชาย เข็มกลัดจึงเป็นที่นิยมทั้งในบทบาทของดาราและนักร้อง

ความนิยมศิลปินที่เป็นดารา - นักร้อง ปรากฏเช่นกันในกรณีของ *ศรธรรม เทพพิทักษ์* ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในฐานะนักแสดงโทรทัศน์ยอดนิยมหลายเรื่อง เช่น *ดาวพระศุกร์*ละครเรื่องดังกล่าวเป็นภาพสะท้อนความใฝ่ฝันของเด็กผู้หญิง ที่จะได้พบพระเอกที่แสนดี และมีความสุขสมหวังในสักวันหนึ่งข้างหน้า ศรธรรมจึงเป็นทั้งพระเอกในดวงใจ และนักร้องยอดนิยมในกลุ่มเด็กป๊มผู้หญิง

2. เพลง ป๊อป - แดนซ์ (Pop - Dance)

เพลงป๊อป - แดนซ์ เป็นเพลงป๊อปจังหวะเร็ว ท่วงทำนองสนุกสนาน ชวนให้เกิดความรู้สึกอยากจะทำตาม นักร้องมีทั้งชายและหญิง ส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่น ซึ่งมีบุคลิก ร่าเริง สนุกสนาน แต่งตัวน่าสมัย หรือถ้าเป็นผู้ใหญ่ก็จะดูดี ถ้าเป็นผู้หญิงก็อาจจะดูเซ็กซี่ แต่ทั้งนี้ทั้งวัยรุ่นและผู้ใหญ่จะต้องมีความสามารถ ในการเต้นประกอบจังหวะดนตรีที่สนุกสนานอีกด้วย

ตารางที่ 6.3

ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงป๊อป - แดนซ์

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง (ปี)			
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง		
ลิปท์กับบอย*	รมนต์บอย	4	7	11	14-20	14-20		
วงบอยสเกาต์	บอยสเกาต์, แก๊งใจง่าย	5	3	8	16-22	15-17		
ปฏิภาณ ปฐวีกันต์	เฮ้อเหอ, ไม่รักไม่ได้แล้ว	3	4	7	14-18	15-17		
สุนิสา สุขบุญสังข์	มันส์จัง	4	2	6	14-22	14-15		
คริสติน่า อากีลาร์	นินจาคริสติน่า, รหัสนอน	3	2	5	14-21	15-18		
แอนเดรีย สวอเรน	แอนเดรีย	2	2	4	14-17	15		
ติก ชิโร่*	ช.ต.พ.	4	-	4	17-22	-		
อมิตตา ทาทายัง	อมิตตา ทาทายัง	1	3	4	14	15-18		
วงไฮ-แจ็ก	เล่นแบบเจ็บบๆ	2	1	3	17-22	17		
เจสัน ยัง	ยัง เจสัน	-	2	2	-	15-16		
วง ที - สเกิร์ต	ที - สเกิร์ต	1	1	2	18	15		
				รวมจำนวนผู้ฟัง**		รวมช่วงอายุ		
				29	27	56	14-22	14-20

หมายเหตุ * มีผู้หญิง 1 คน อายุ 30 ปีชอบลิปท์กับบอย และผู้ชาย 1 คน อายุ 26 ปีชอบติก ชิโร่

** ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนว ป๊อป - แดนซ์มากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟังจึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนว ป๊อป - แดนซ์

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้ มีดังนี้

1. ลิพท์กับบอย ชื่อชุดผลงานคือ รมณีบ๋จอย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ขอมัน , กลั่นใจ , รมณีบ๋จอย , นิ้วก้อย , เป็นอย่างนี้อีกนานไหม
2. วงบอยสเกาต์ ชื่อชุดผลงานคือ บอยสเกาต์ , แก๊งใจง่าย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ปอดๆ , ขอคืน , คิซุอาโนเนะ , เพราะฉันยังอยู่ , อย่ามาห้าม , แก๊งใจง่าย
3. ปฏิภาณ ปฐวีกานต์ ชื่อชุดผลงานคือ เอ้อเหอ , ไม่รักไม่ได้แล้ว ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ไม่รัก...ก็บ้า , เหลวไหล , แล้วไปแล้ว , พิลึกก๊กกือ , ไม่เป็นไรจริงๆ
4. สุนิสา สุขบุญสังข์ ชื่อชุดผลงานคือ มนัสจ้ง ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น มนัสจ้ง , เป็นฉันได้ไหม , ขอได้ไหมพี่ชาย
5. คริสติน่า อากีล่าร์ ชื่อชุดผลงานคือ นินจาคริสติน่า , รหัสร้อน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น พลิกพลิก , จริงไม่กลัว , ทำไม่ลง , นินจา , อย่าไปเสียน้ำตา
6. แอนเดรีย สวอเรน ชื่อชุดผลงานคือ แอนเดรีย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น บ้านเธอสิ , วัตรอบเวย , สบตา
7. ตี๊ก ชิโร่ ชื่อชุดผลงานคือ ชตพ. ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ของแพง , ตายไม่ได้ , ขอมันหน่อย , นายแน่นมาก
8. อมิตตา ทาทายัง ชื่อชุดผลงานคือ อมิตตา ทาทายัง ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รบกวนมารักกัน , เจ็บชะไม่มี , ใจโอย , ไม่รักตัวเอง
9. วงไฮ-แจ็ก ชื่อชุดผลงานคือ เล่นแบบเจ็บๆ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ขอเดิน , เล่นแบบเจ็บๆ , ไฟตกน้ำ , ขอบอกเอง

10. เจสัน ยัง ชื่อชุดผลงานคือ ยัง เจสัน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เกินสัญญา , กำลังปรับปรุง , คนโปรด

11. วงที - สเกิร์ต ชื่อชุดผลงานคือ ที - สเกิร์ต ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ไม่เท่าไร , เรื่องมันเศร้า , เจ็บแทนได้ไหม , ฟังท่านเปา

กลุ่มเด็กป๊อปที่ชอบฟังเพลงป๊อป - แดนซ์ มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายในจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก คือจากจำนวน 56 คน มีผู้ชาย 29 คน ผู้หญิง 27 คน กลุ่มผู้ชายส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 14 - 22 ปี มีเพียง 1 คน อายุ 26 ปี ซึ่งชอบดิก ชิโร่ ส่วนกลุ่มผู้หญิงส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นเช่นกัน อายุตั้งแต่ 14 - 20 ปี มีเพียง 1 คน อายุ 30 ปี ซึ่งชอบลิฟท์กับออย แต่ก็ฟังในลักษณะฟังบ้าง เพราะชอบหมอลำมากกว่ามาก เด็กป๊อปกลุ่มนี้มาจากทุกภาค รวมทั้งจากกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาที่เข้ามาทำงานก็หลากหลาย คือตั้งแต่ 1 เดือน จนถึง 5 - 6 ปี

นักร้องที่เป็นที่ชื่นชอบมากที่สุดคือ ลิฟท์กับออย จำนวนผู้หญิงและผู้ชายที่ชอบลิฟท์กับออยมีใกล้เคียงกัน คือ ผู้หญิง 7 คน ผู้ชาย 4 คน และยังคงอยู่ในวัยเดียวกันคือ 14 - 20 ปี (มีผู้หญิง 1 คน อายุ 30 ปี) นักร้องที่เด็กป๊อปชอบมาครองลงมาคือ วงบอยสเก๊าต์ , มอส ปฏิภาณ ปฐวีกานต์ , อ้อม สุนิสา สุขบุญสังข์ และ คริสตินา อากีลาร์ นอกจากนั้นก็ยังมี แอนเดรีย สวอเวซ , ดิก ชิโร่ , อมิตตา ทาทายัง , วงไฮ - แจ็ก , เจสัน ยัง และวง ที - สเกิร์ต

เพลงแนวป๊อป - แดนซ์ ถ่ายทอดค่านิยมแบบเมือง ผสมความเป็นตะวันตก สูงกว่าเพลงแนวสโลว์ - ป๊อปมาก ค่านิยมดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านทางตัวนักร้อง และผลงานเพลง นักร้องส่วนมากจะมีชื่อเป็นภาษาต่างประเทศ หลายคนเป็นคนไทยที่มีเชื้อสายชาวตะวันตก และมีภาพลักษณ์แบบชาวเมืองผสมชาวตะวันตกอย่างชัดเจนเช่น แอนเดรีย สวอเวซ, ตีน่า หรือคริสตินา อากีลาร์ , อมิตตา ทาทายัง ความเป็นเมืองผสมกับความเป็นตะวันตกของนักร้อง แม้ว่าจะดูห่างไกลจากอัตลักษณ์ความเป็นชนบท และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของกลุ่มเด็กป๊อป แต่ก็มีเด็กป๊อปจำนวนหนึ่งยอมรับและชื่นชม ปรากฏการณ์นี้นับเป็นการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ถึง 2 ด้าน ได้แก่ อัตลักษณ์ทางถิ่นฐาน คือจากความเป็นชนบท สู่วัยความเป็นเมือง และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ คือ จากความเป็นชนกลุ่มย่อย สู่วัยความเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมไทย และจากความเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมไทย สู่วัยความเป็นตะวันตก ถึงอย่างไรก็ตาม

ความนิยมในตัวนักร้องเพลง ป๊อป - แดนซ์ นับว่าผิวเผินกว่าความนิยมในตัวนักร้องเพลง
สโลว์ - ป๊อปมาก ไม่มีใครคลั่งไคล้ ลิฟท์กับออย หรือ มอส ปฏิภาณ ปฐวีกานต์ ในลักษณะ
เดียวกับที่คลั่งไคล้ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง หรือ เบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์ และจำนวนผู้ที่
นิยมนักร้องแต่ละคนก็น้อยกว่าด้วย

ส่วนบทเพลงแนวป๊อป - แดนซ์ ก็มีเนื้อหาและท่วงทำนองที่มีความเป็นเมืองสูง
เช่นกัน เพราะถ่ายทอดค่านิยมเรื่องเสรีภาพทางเพศ ต่างจากเพลงแนวสโลว์ - ป๊อปอย่างชัดเจน
แม้เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์จากความรัก แต่ทั้งเนื้อหาและท่วงทำนองที่
สนุกสนาน แสดงให้เห็นว่า ไม่มีใครจมอยู่กับความเศร้านั้น ความผิดหวังถูกทำให้เป็นเรื่อง
ธรรมดา ซึ่งจะลืมเลือนไปได้ในเวลาไม่นาน ประกอบกับภาพลักษณ์ของนักร้อง ซึ่งมีความ
สดใส ร่าเริง ยิ่งช่วยตอกย้ำให้ความผิดหวังดูเป็นเรื่องไม่จริงจัง เป็นเพียงแค่อารมณ์เสียใจ
ชั่วคราวหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็เพลง *ห้องท่านเปา* ของวง ที - สเกิร์ต , *ไอ้โอย* ของ ทาทายิ่ง , *มันส์จัง*
ของ สนิสา สุขบุญสังข์ หรือ *รมณ์บ่จอย* ของ ลิฟท์กับออย

ทำเป็นไม่เห็นหัว เลี้ยงๆ แล้วคิดจะเดินผ่าน พร้อมเขาคอนันต์
ที่ฉันไม่รู้เป็นใคร ทำไม่รู้ไม่ชี้ เบื่อไปแก๊งว่าความจำเสื่อม
เลอะๆ เลือนๆ ไม่เห็นยอมทักทายกัน เจ็บแบบเสียฟอร์ม
โดนเธอเฉยเมยใส่ (เล่นเอาชะงง) บอกให้ถอยไป
เอ๊ะ! นี่เธอยังไง บอกเราให้ไปไกลๆ
รมณ์บ่จอย รมณ์บ่จอย โอ๊ย! ดุชิเธอมาเชิดใส่
รมณ์บ่จอยเมื่อเราได้มาเห็นตำตา ทำว่าเราอย่างคนไม่เคยรัก
ทำเหมือนไม่เคยรู้จัก ทำเหมือนหัวหลักหัวตอ

(เพลง *รมณ์บ่จอย* ร้องโดย ลิฟท์กับออย)

อารมณ์ผิดหวังของวัยรุ่นแบบลิฟท์กับออย แตกต่างกับอารมณ์ผิดหวังของชายหนุ่ม
แบบ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง นักร้องยอดนิยมนแนวสโลว์ - ป๊อป ที่มั่นคงในความรัก และยาม
ผิดหวังก็รุนแรง

ยอมเป็นคนแพ้ เพราะใจอ่อนแอ จะกลับจะกลอกอย่างไรไม่แคร์
 หยุดดอแยปล่อยล่อยแพ ความจริงที่แท้เราคือส่วนเกิน
 เจ็บเข้ากระดูกดำ ที่ถล่ำหัวใจไม่เคยปราม
 เจ็บเข้ากระดูกดำ อย่าตอกย้ำอันเองยอมจากไป
 นานวันยิ่งเลวร้าย ยิ่งเลวร้ายลึกเกินคำบรรยาย
 เจ็บเข้ากระดูกดำ (เข้าใจไหม)

(เพลง เจ็บเข้ากระดูกดำ ร้องโดย อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง)

วงบอยสเกาต์ เด็กหนุ่มสามคน นักร้องเพลงป๊อป - แดนซ์ ก็ประกาศตนเองชัดเจน
 ว่าเป็นสมาชิกแก๊งใจง่าย ที่มีเอกลักษณ์ประจำกลุ่มคือ นิสัยดี ไม่เกะกะเกร แต่ก็พร้อมที่จะ
 รักชอบใครๆ ได้โดยง่าย ซึ่งเป็นค่านิยมที่ส่งเสริมเสรีภาพทางเพศ

เชิญ ถ้าไม่มีแก๊งก็เชิญ..... เชิญเข้ามาร่วมแก๊งใจง่าย
 นักเลง เรื่องเกรไม่เอา ใครมาชวนแก๊งเราก็ไม่ไป
 เรานั้นมันนักเรียน ไม่ควรเป็นศัตรูใคร
 เรื่องที่เดือดร้อนใจก็หลบมัน แต่เรื่องความรัก รัก รัก
 โอ๊ย! ไม่เคยจะหนี มองตาสองที่ชอบได้เลยทันควัน (ไซ้)
 เฮ้อ! หัวใจง่ายอะไรจะปานนั้น แต่ชั้นรักนั้นมันต้องดูยาวๆ

(เพลง แก๊งใจง่าย ร้องโดย วงบอยสเกาต์)

การที่กลุ่มเด็กวัยรุ่นชอบฟังเพลงแนวนี้มากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ แสดงว่ากลุ่มเด็กวัยรุ่น
 ส่วนหนึ่งยอมรับค่านิยมเรื่องเสรีภาพทางเพศ และปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตนให้มีความเป็น
 เมืองได้มากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่พร้อมจะรับสิ่งใหม่ๆ และกำลังทดลองเลือก
 พิจารณาเห็นว่า ค่านิยมแบบใดจะเหมาะกับวิถีชีวิตแบบเมืองที่ตนกำลังพยายามเรียนรู้และปรับตัว
 เข้าหาอยู่

3. เพลงร็อก (Rock)

เพลงร็อกมีจุดเด่นที่การใช้เครื่องดนตรีไฟฟ้าและกลองชุดบรรเลงด้วยท่วงทำนองที่หนักหน่วง รุนแรง ลีลาการร้องต้องใช้พลังเสียงมาก เนื้อหามักเกี่ยวกับวิถีชีวิต ทศนคติ และค่านิยมที่สวนทางกับกระแสหลักในสังคม วิธีการพูดมักจะตรงไปตรงมา ชัดเจน ภาพลักษณ์ของนักร้องคือ เป็นตัวของตัวเอง มีความเข้มแข็ง แต่งกายด้วยเสื้อผ้าโทนสีเข้ม ไม่หรูหราหรือเรียบร้อยจนดูสวยงาม ผมยารูปร่างได้ และนักร้องส่วนใหญ่มักจะเป็นเพศชาย

ตารางที่ 6.4

ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงร็อก

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง (ปี)			
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง		
วง Y NOT 7	Y NOT 7	5	4	9	15-20	15-18		
วง หิน เหล็ก ไฟ	หินเหล็กไฟ , คนยุคเหล็ก	3	3	6	16-20	15-18		
เสื่อ ธนพล อินทฤทธิ์	ทีของเสื่อ	4	1	5	15-20	23		
วงไฮ - ร็อก	เจ็บกว่านี้มีอีกไหม	2	2	4	16-20	17-18		
หนุ่ม อำพล ลำพูน	วัตถุไวไฟ	1	2	3	22	15-23		
เป้ วงไฮ - ร็อก	ร็อกอำพัน	2	-	2	15-18	-		
พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง	หน้ากากร็อก , ภาคพิสดาร 2	2	-	2	16-17	-		
ใหม่ เจริญปุระ	ผีเสื้อกับพายุ	1	1	2	15	18		
				รวมจำนวนผู้ฟัง*		รวมช่วงอายุ		
				20	13	33	15-22	15-23

หมายเหตุ *ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนวร็อกมากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟังจึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนวร็อก

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้ มีดังนี้

1. วง Y NOT 7 ชื่อชุดผลงานคือ Y NOT 7 ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ทิ้งรักลงแม่น้ำ , เกลียดความสงสาร , ค่อยๆ พุด
2. วง หิน เหล็ก ไฟ ชื่อชุดผลงานคือ หิน เหล็ก ไฟ , คนยุคเหล็ก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หลงกล , นางแมว , ม้วนนี้ , สองคน , ยอม
3. เสือ ธนพล อินทฤทธิ์ ชื่อชุดผลงานคือ ที่ของเสือ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เก็บไว้นานๆ , 18 ผน , กระจาดห่อไฟ , รักคงยังไม่พอ
4. วงไฮ-ร็อค ชื่อชุดผลงานคือ เจ็บกว่านี้มีอีกไหม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เกินห้ามใจ , คลื่นหัวใจ , เจ็บกว่านี้มีอีกไหม
5. อำพล ลำพูน ชื่อชุดผลงานคือ วัตถุไวไฟ , ม้าเหล็ก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ลางร้าย , แผลในใจ , เสียมัย , ม้าเหล็ก , เอากะเขาหน่อย , ไว้ใจ
6. เป้ วงไฮ - ร็อค ชื่อชุดผลงานคือ ร็อกอำพัน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น พิษรัก , ไหนว่าจะจำ , นหนาวเนื้อ
7. พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง ชื่อชุดผลงานคือ หน้ากากร็อค , ภาคพิสดาร 2 ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หนึ่งนาที , ตัวสำรอง , อีกานาน , ความสุขเล็กๆ , สั่งเสีย
8. ใหม่ เจริญปุระ ชื่อชุดผลงานคือ ฝืนเลือกับพายุ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น นึกเกินไปแล้ว , สัญญา , อ้อเหรอ

กลุ่มผู้ฟังเพลงร็อคคล้ายคลึงกับกลุ่มผู้ฟังเพลงเพื่อชีวิต คือในจำนวน 33 คน เป็นผู้ชายถึง 20 คน และเป็นผู้หญิงเพียง 13 คน แต่ต่างกันในด้านอายุ เพราะผู้ชายที่ชอบเพลงร็อคเป็นเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15 - 22 ปี ไม่มีกลุ่มผู้ใหญ่อายุ 23 - 26 ปี เลย ส่วนผู้หญิง 4 คนก็มีอายุไล่กันตั้งแต่ 15 - 23 ปี มีทั้งมาจากภาคเหนือ ภาคกลาง และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกคนยังเป็นโสด เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ นานตั้งแต่ 1 เดือน จนถึง 2 ปี และนานที่สุดคือ 5 - 6 ปี

การที่เพลงร็อคเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง สามารถอธิบายได้ด้วยเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ ค่านิยมเรื่องความเป็นผู้นำ และความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว เป็นตัวของตัวเองของผู้ชาย ทำให้ผู้ชายนิยมเพลงร็อค ซึ่งแม้เนื้อหาส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความรัก และความผิดหวังเหมือนเพลงแนว สโลว์ - ป๊อป หรือ ป๊อป - แดนซ์ แต่ก็ใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและความอดทนต่อความเจ็บปวด ท่วงทำนองเพลงก็จะหนักหน่วง รุนแรง แสดงให้เห็นความเด็ดเดี่ยว ผสมผสานกับภาพลักษณ์ของนักร้อง ซึ่งดูมีความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง ทั้งหมดนี้ประกอบกันเข้าเป็นบทเพลง ที่สื่อให้เห็นความเป็นผู้ชาย ที่แฝงอยู่ในอัตลักษณ์ทางเพศของเด็กปั้มชายกลุ่มวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็เพลง *เกลียดความสงสาร* ของวง Y NOT 7 , *กระดาดห่อไฟ* ของ ธนพล อินทฤทธิ์ , *แผลในใจ* ของ อำพล ลำพูน , *พี่น้อง* ของ พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง และบางครั้งเพลงร็อคก็แฝงความคิดเรื่องอำนาจ และเสรีภาพทางเพศของผู้ชาย เช่น เพลง *นางแมว* หรือเพลง *คิดไปเอง* ของวง หิน เหล็ก ไฟ

แอบมองเธอ เมื่อยามหลับไหล ดูไร้เดียงสาเป็นคนเดิม

ยามเธอตื่น ดวงตาสดใส ดูเธอจริงใจไร้มารยา

แต่จูบไม่เหมือนเมื่อก่อน กอดไม่เหมือนที่เคย

เธอเปลี่ยนไป เธอดูห่างเหิน เย็นชาจนเกินธรรมดา

(เพลง *คิดไปเอง* ของวง หิน เหล็ก ไฟ)

ภาพลักษณ์ของนักร้อง ประกอบกับท่วงทำนองดนตรีและเนื้อหาของเพลงร็อค สื่อให้เห็นถึงความรุนแรง และความบีบคั้นจากแรงกดดันต่างๆ กลุ่มเด็กปั้มที่เป็นวัยรุ่นทั้งหญิงและชายนิยมฟังเพลงร็อคด้วยเหตุผลคล้ายกัน *จตุพล* (ชาย , อายุ 16 ปี , มหาสารคาม , โสธ , ทำงานในกรุงเทพฯ 6 เดือน) ชอบเพลงร็อคมากเพราะ “ฟังแล้วหายเครียด หายเหงา เวลาเบื่อกๆ ถูกลูกค้าพูดไม่ดีด้วย ก็ชอบกลับไปแล้วเปิดเพลงดังๆ” *สวนฟ้า* (หญิง,อายุ 18 ปี , อำนาจเจริญ , โสธ , ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ก็ใช้ประโยชน์จากเพลงร็อคเช่นกัน “เวลาอารมณ์มันๆ

นี่ก็อยากฟังก็เปิดรีดดิ้นคลายเครียด” จะเห็นได้ว่า ความเครียดกับวัยรุ่นจะเป็นของคู่กัน เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายซึ่งส่งผลให้สภาพอารมณ์แปรปรวนได้ง่าย ยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มเด็กมีวัยรุ่นยังต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมใหม่ ทั้งระบบงาน และ วิถีชีวิตที่รีบเร่งแบบเมือง ซึ่งทำให้เกิดความสับสน และความตึงเครียดได้ง่าย เพลงรีดเป็น วิธีการหนึ่งในการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น แต่วิธีนี้ไม่พบเลยในกลุ่มผู้ใหญ่ ซึ่งผ่าน กระบวนการเรียนรู้ในช่วงชีวิตดังกล่าวมาแล้ว และมีความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่า

ความเครียดและความรู้สึกบีบคั้นบางครั้งก็มีเนื้อหาเลยไปไกลกว่าเรื่องความรักแบบ เพลงแนว สโลว์ - ป็อบ และป็อบ - แดนซ์ เพราะจะเป็นเรื่องของการต่อสู้ชีวิตในสังคมที่สับสน วุ่นวาย ต่างคนต่างอยู่ และขาดความสนใจซึ่งกันและกัน เพลงลักษณะนี้มีเนื้อหาส่วนหนึ่ง คล้ายกับเพลงเพื่อชีวิต แต่ท่วงทำนองจะรุนแรง จังหวะเร็วและกระชั้นกว่า ซึ่งตอบสนอง อารมณ์ของวัยรุ่นได้ตรงกว่า ไม่ว่าจะเป็นเพลง ค่อยๆ พุด ของวง Y NOT 7 , ถึงลูกถึงคน ของ พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง , ม้าเหล็ก ของ อัมพล ลำพูน หรือ คนยุคเหล็ก ของวง หิน เหล็ก ไฟ

คนยุคเหล็กอุตสาหกรรม ทำงานหนักคิหนักเกินคน

แย่งแข่งขันตัวใครตัวมัน ทนกดขี่มากมายสับสน

ทนทรหด ทนทรหด ทนทรหด ทนทรหด ทนทรหด

ทนทรหด ทนทรหด ทนทรหดอดทน

ตายถึงยอม แต่ไม่ใช่อยอมตายเพื่อหนี

ปัญหาทุกอย่าง ตายมันง่าย ถ้าแบ่งอยู่สู้ให้ถึง

จุดหมายปลายทาง โอกาสสุดท้ายที่เราได้เกิด

แกร่งกล้าไว้เกิด ให้สมที่เกิดมา

(เพลง คนยุคเหล็ก ของวง หิน เหล็ก ไฟ)

มีผู้หญิงเพียง 3 คน ที่ชอบเพลงรีดแบบที่มีท่วงทำนองรุนแรง ทั้ง 3 จะมี พฤติกรรมการแสดงออกคล้ายผู้ชาย ฟ้า ผู้ซึ่งชอบเปิดเพลงดินคลายเครียด ชอบเพลงหลาย แนว ทั้งเพลง ป็อบ - แดนซ์ เพลงเพื่อชีวิตและเพลงลูกทุ่ง แต่ก็ย้ำว่า ชอบเพลงรีดที่สุด ถ้า ต้องเลือกฟังอย่างเดียวก็น่าจะเลือกฟังรีด ฟ้าชอบวงไซ - ร็อคและ วง Y NOT 7 ส่วน นก (หญิง , อายุ 15 ปี , นครนายก , โสด , ทำงานในกรุงเทพฯ 3 เดือน) ก็ชอบฟังเพลงแนวเดียวกับฟ้า วงดนตรีที่ชอบคือ วง หิน เหล็ก ไฟ และวง Y NOT 7 ทั้งคู่มีลักษณะพิเศษคือ สนใจความเป็นไป

ในสังคม และพยายามแสวงหาความรู้จากสื่อต่างๆ ทั้งๆ ที่ทำงานอยู่คนละแห่งกัน แต่ทั้งคู่กลับชวนผู้วิจัยคุยเรื่องเดียวกันคือเรื่องอาชญากรรม ฟ้าคุยถึงเรื่องการลักพาตัวเด็กแถวบ้าน และนกคุยถึงเรื่องการจีงชิงทรัพย์ผู้หญิงที่ขับรถกลางคืน อีกหนึ่งคนคือ วัชรินทร์ (หญิง , อายุ 17 ปี , กรุงเทพฯ , โสด , เรียนจบแล้วก็ทำงานในกรุงเทพฯ 3 ปี) ซึ่งเป็นลูกคนเดียว พ่อกับแม่แยกทางกัน ตอนนี้พักอยู่กับพ่อและครอบครัวใหม่ของพ่อ ส่วนแม่ตอนนี้ไม่รู้ว่ายู่ที่ไหน บุคลิกส่วนตัวที่โดดเด่นมากคือ มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง กล้าพูด และแสดงอารมณ์ต่างๆ อย่างเปิดเผย วัชรินทร์ชอบเพลงป๊อป - แดนซ์ และเพลงร็อคของวง หิน เหล็ก ไฟ และวง Y NOT 7

ลักษณะเด่นของทั้ง 3 คนคือ มีความเป็นชายสูง ฟ้าและนกสนใจเรื่องราวต่างๆ รอบตัว ส่วนวัชรินทร์ ก็มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก อุดลักษณะทางเพศที่บ่งบอกว่าทั้งสามมีความเป็นชายสูง ช่วยทำให้เราเข้าใจว่า เหตุใดทั้งสามจึงชอบฟังเพลงร็อคที่หนักหน่วงรุนแรง แบบเพลงของวง หิน เหล็ก ไฟ และวง Y NOT 7 ซึ่งเป็นลักษณะที่แตกต่างจากเด็กป๊มผู้หญิงคนอื่นๆ ในวัยเดียวกัน

ผู้หญิงคนอื่นๆ จะชอบฟังเพลงร็อคที่มีจังหวะช้าๆ เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับความรัก ไม่ต่างจากเพลงสโลว์ - ป๊อปมากนัก คือเป็นความรักที่จริงจัง และเมื่อผิดหวังก็เจ็บปวดอย่างรุนแรง แต่ท่วงทำนองเพลงร็อคจะหนักหน่วงกว่า และวิธีการพูดจะชัดเจน ตรงไปตรงมา เช่น เพลงรักยอดนิยามที่เด็กป๊มชอบกันมากทั้งชายและหญิง คือเพลง **ทิ้งรักลงแม่น้ำ**

เพราะรักแล้วซ้ำ รักมันทำลาย ทำลายจิตใจ ให้เราเป็นบ้า
 เพราะรักแล้วเสีย เสียทั้งน้ำตา ที่เราไม่เคยเสียให้ใคร
 เก็บความรักที่พ่ายแพ้ เพราะคนคนหนึ่ง ทิ้งความเจ็บซ้ำที่เกาะกินในใจ
 ทิ้งลงแม่น้ำ แล้วลืมทุกอย่าง นั่งมองดูความรักลอยไป
 ปลอ่ยให้ไหลไป ให้ลอยลงสู่ทะเล ให้หายไป ให้มันอย่าคืนย้อนมา
 ทิ้งไป เพราะรักนั้นทำกับเราให้เสียใจ ให้ลอยไปไกล ให้ไปไกลๆ
 ไม่มีอะไรต้องเหลือ ทิ้งแล้วทุกอย่าง

(เพลง **ทิ้งรักลงแม่น้ำ** ร้องโดย วง Y NOT 7)

4. เพลงเพื่อชีวิต

เพลงเพื่อชีวิตมักจะเล่าชาน หรือวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเมืองการปกครอง เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจในทางที่ผิด การต่อสู้เรียกร้องประชาธิปไตยของปวงชน เรื่อยไปจนถึงปัญหาของคนเดินถนน เช่น ปัญหาครอบครัว ความยากจนทั้งในชนบทและเมือง การอพยพย้ายถิ่นฐานของแรงงานจากต่างจังหวัด ความไม่เป็นธรรมและการแบ่งชนชั้นในสังคม ตัวละครในบทเพลงได้แก่ “ผู้ถูกกระทำ” ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ถูกผู้ใหญ่เอาเปรียบ ผู้หญิงที่ถูกกดขี่ทางเพศ คนชราที่ใครๆ มองข้าม คนยากจนที่ถูกเอาเปรียบด้านแรงงาน

เพลงเพื่อชีวิต เป็นเพลงแนวเดียวในกลุ่มป๊อป ที่แสดงถึงความแตกต่างทางชนชั้นของคนในสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ อันหมายถึง ฐานะทางการเงิน และสภาพความเป็นอยู่ ทั้งด้านสังคม อันหมายถึง โอกาสทางการศึกษา อาชีพการงาน และการเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เนื้อหาดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านทางตัวนักร้องที่มีภาพลักษณ์ของความเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความเข้าใจชีวิต รักความยุติธรรม และยืนอยู่เคียงข้างผู้ด้อยโอกาสในสังคมดนตรีอาจบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพียงไม่กี่ชิ้น แสดงถึงความเรียบง่าย เช่น กีตาร์โปร่ง และหีบเพลง หรืออาจบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีไฟฟ้า ด้วยท่วงทำนองที่หนักหน่วง รุนแรง ซึ่งแสดงถึงความจริงจัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.5
ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงเพื่อชีวิต

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง (ปี)	
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
พงษ์สิทธิ์ คำภีร์	บันทึกการเดินทาง , อยู่ตรงนี้ มาตามสัญญา , เลือ 11 ตัว	6	1	7	16-26	15
คาราบาว	ประชาธิปไตย , วณิพก, ลุงขี้เมา , สัจจะ 10 ประการ, ทับหลัง , เมดอินไทยแลนด์	5	1	7	16-26	18
แอ๊ด ยืนยง โอภากุล	รุ่น คนสร้างชาติ , ทำมือ, หัวควาย ปากหมา ประสาคน โนฟลอมแพลม , World	4	-	4	19-26	-
พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ	คนจนรุ่นใหม่ , คนที่เรารัก, ซูเปอร์มาร์เก็ต , จ.ป.ล.	2	-	2	23-25	-
		รวมจำนวนผู้ฟัง*			รวมช่วงอายุ	
		17	2	19	16-26	15-18

หมายเหตุ *ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนวเพื่อชีวิตมากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟัง
จึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนวเพื่อชีวิต

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้มีดังนี้

1. พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ชื่อชุดผลงานคือ บันทึกการเดินทาง , มาตามสัญญา ,
อยู่ตรงนี้ , เลือ 11 ตัว ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ตลอดเวลา , เลือ 11 ตัว , เธอผู้เสียสละ , สุดใจ ,
โรงเรียนของหนู , ถึงเพื่อน , อยู่คนเดียว , ไทโรโคก , ฝัโรงเย็น , มาตามสัญญา , ไถ้เธอคืนมา ,
อยู่ตรงนี้ , วันต่อวัน

2. คาราบาว ชื่อชุดผลงานคือ ทับหลัง , ประชาธิปไตย , วณิพก , ลุงชีเมา , สัจจะ 10 ประการ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รักทรหด , แม่สาย , ทับหลัง , นางงามตุ๊กกระจก , บาปบริสุทธิ์ , คนหนังเหนียว , ประชาธิปไตย , ลูกแก้ว , ลูกหิน , สองเฒ่าผู้ยิ่งใหญ่ , ห่าเทียม , บัวลอย , มหา'ลัย , ซาอุดร , คนจนผู้ยิ่งใหญ่ , วณิพก , คนเก็บเงิน

3. แอ๊ด ยืนยง โอภากุล ชื่อชุดผลงานคือ รุ่น คนสร้างชาติ , ทำมือ , World , ห้ามจอดควาย , หัวควาย ปากหมา ประชาคน , โนปลอมแพลม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ทำมือ , หลวงพ่อคุณ , สัญญาหน้าฝน , อ็อกซิเจน , ไอ้โต , แง้มใจ , รักต้องสู้ , รักทรหด , เพื่อเมืองไทย , โนปลอมแพลม , เชื้อน , สืบทอดเจตนา , บ้า

4. พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ ชื่อชุดผลงานคือ คนจนรุ่นใหม่ , จ.ป.ล. , ซุปเปอร์มาร์เก็ต , คนที่เรารัก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ดังเก , คิดถึงบ้าน , ไทคม , ต้นขบซี , หนุ่มก่อสร้าง

เนื้อหาและท่วงทำนองของเพลงเพื่อชีวิตมีลักษณะเฉพาะที่บ่งบอกถึงลักษณะ บางประการ ของกลุ่มผู้ฟังได้เป็นอย่างดี กลุ่มเด็กปั๊มที่ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตมี 19 คน เป็นผู้ชาย 17 คน อายุ 16 - 26 ปี และเป็นผู้หญิงเพียง 2 คน อายุ 15 และ 18 ปี ผู้ชายจะชอบ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ , วงคาราบาว , ยืนยง โอภากุล และ พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ ส่วนผู้หญิงจะชอบเพียง พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ และวงคาราบาว

กลุ่มผู้ชายที่ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตทั้ง 17 คนมีตั้งแต่วัยรุ่น อายุ 16 ปี ไปจนถึง ผู้ใหญ่อายุ 26 ปี ทั้งที่ยังโสดและแต่งงานมีลูกแล้ว ภูมิลำเนาเดิมก็มีทั้งจากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ไปจนถึงภาคใต้ บางคนเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ได้เพียง 2 เดือน บางคนก็ทำมานานถึง 5 ปี แต่ทั้งหมดก็ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตคล้ายๆ กัน ไม่ว่าจะเป็น เพลงของ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ , วงคาราบาว , ยืนยง โอภากุล หรือ พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ ด้วยเหตุผลที่ว่า เพลงเพื่อชีวิต เป็นเพลงที่บอกเล่าถึงชีวิตคน และสภาพความเป็นจริงในสังคม

โด่ง(ชาย, อายุ 26 ปี, ราชบุรี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 6 ปี) และกิตติพจน์(ชาย, อายุ 25 ปี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า 4 ปี) เป็นเด็กป๊มในระดับหัวหน้าที่เด็กๆ ในป๊มให้ความเกรงใจ เพราะทำงานมานาน และอายุมากเมื่อเทียบกับเด็กป๊มผู้ชายโดยทั่วไป ทั้งคู่ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตเหมือนกัน กลุ่มผู้ฟังที่อายุรุ่นเดียวกับโด่งและกิตติพจน์มีลักษณะประการหนึ่งที่แตกต่างจากกลุ่มผู้ฟังวัยรุ่น อายุ 17 - 18 ปี กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นจะชอบฟังเพลงป๊อป - แดนซ์และเพลงร็อคร่วมด้วย แต่กลุ่มผู้ใหญ่ไม่พบว่าชอบเพลงที่มีท่วงทำนองสนุกสนาน เนื้อหาเกี่ยวกับความรักแบบเพลงป๊อป - แดนซ์ หรือเพลงที่มีท่วงทำนองหนักหน่วง รุนแรงแบบเพลงร็อคเหมือนกับวัยรุ่น โด่งบอกว่า “ชอบฟังเพลงเพื่อชีวิตของ คาราบาว พงษ์สิทธิ์ ชอบที่สุดพวกแอ๊ด เพราะได้เห็นถึงชีวิตคน เห็นถึงความเป็นจริง” ส่วนกิตติพจน์ก็เช่นกัน “ชอบฟังแต่เพลงแนวเพื่อชีวิต โดยเฉพาะ พงษ์สิทธิ์ ซื่อเทปฟังด้วยเยอะมาก เช่นเพลงวณิพก ของวงคาราบาว ชอบเพลงที่เกี่ยวกับชอทาน เพราะมันตรงกับสภาพสังคม”

อยู่ในโลกความมืดอันลึกลับ คงดับรับได้แต่สำเนียง
จะมองหามองเห็นก็เป็นเพียง ในความฝันยามอันลึมดวันนอน
พอดันมากก็พบกับความหมาย ยังหายใจเนื้อตัวยังผวาร้อน
ยังมีหวังเห็นดวงตะวันรอน จะม้วนอนนิ่งเฉยอยู่ทำไม
จึงมาเป็นวณิพกพเนจร เทียวเร่ร่อนร้องเพลงแลกเศษเงิน
ที่เหลือกินเหลือเก็บเป็นส่วนเกิน จะนำเงินสะสมรักษาดวงตา

(เพลง วณิพก ร้องโดย วงคาราบาว)

ผู้ที่ชื่นชอบเพลงเพื่อชีวิต จึงเป็นผู้ที่มีความสนใจความเป็นไปในสังคม และลึกลงไปกว่านั้นคือ มีความสำนึกเรื่องชนชั้นทางสังคมสูง เพราะเพลงเพื่อชีวิตช่วยให้ผู้ฟังได้เรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นในสังคมได้กว้างขึ้น รวมทั้งช่วยให้มองเห็นตนเองได้ลึกซึ้ง กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ช่วยให้เด็กป๊มเรียนรู้อัตลักษณ์ทางชนชั้นของตนเองได้ชัดเจนขึ้นกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย เพราะสังคมไทยสอนให้ผู้ชายเป็นผู้นำและรับผิดชอบเรื่องราวต่างๆ นอกบ้าน แต่สอนให้ผู้หญิงสนใจรับผิดชอบเฉพาะเรื่องราวในครอบครัว อัตลักษณ์ทางเพศจึงเป็นตัวกำหนดรสนิยมในการฟังเพลงเพื่อชีวิต ส่วนจำนวนเด็กป๊มผู้หญิงที่ชอบเพลงเพื่อชีวิตจึงมีน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด คือมีจำนวน 2 คนและทั้งสองคนนี้ก็ยังมีลักษณะร่วมกันประการหนึ่งคือ สนใจปัญหาสังคม และพยายามแสวงหาความรู้ทางด้านนี้จากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อระหว่างบุคคลด้วย

ฟ้า(หญิง, อายุ 18 ปี, อำนวยการเจริญ, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ชอบฟังเพลงหลายแนว ทั้งเพลงป๊อปหวานๆ สนุกๆ เพลงลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต แต่ที่ชอบมากที่สุดคือ เพลงร็อค ช่วงที่มาทำงานป๊อปไม่มีโทรทัศน์และวิทยุ แต่เมื่อก่อนก็ชอบดูข่าวการเมืองทางโทรทัศน์ ฟ้าชอบดูรายการโทรทัศน์ เช่น บ้านเลขที่ 5 เพราะ “มีสาระ มีแง่ให้คิด ถูก ผิด อะไรควร - ไม่ควร” ชอบดูกีฬา เช่น การถ่ายทอดฟุตบอลโลก ส่วนละครฟ้าเล่าว่า “ชอบเรื่อง นางทาส มากชอบบรรยากาศเก่าๆ โบราณ ชีวิตสมัยก่อน แต่พวกเรื่องดาวๆ ‘ไม่ดู’(หมายถึงเรื่อง ดาวพระศุกร์ และดาวแต่มดิน ซึ่งเป็นละครที่ผู้หญิงส่วนมากชอบ)

นอกจากนี้ฟ้าอ่านหนังสือพิมพ์ โดยเลือกอ่านเฉพาะข่าวที่สนใจ เช่นข่าวอาชญากรรม แก๊งหลอกหลวง แล้วก็เล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงเหตุการณ์การลักพาตัวเด็ก ที่เกิดขึ้นแถว อำนวยการเจริญให้ฟังอย่างละเอียด และยังอ่าน นักร้องมอเดิร์นไรซ์ ที่เพื่อนพี่ชายซื้อมาให้ฟ้าอ่านอีกด้วย

นก (หญิง, อายุ 15 ปี, นครนายก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 3 เดือน) ชอบฟังเพลงป๊อป - แดนซ์ เพลงร็อค เพลงเพื่อชีวิต และเพลงลูกทุ่ง นกพักอยู่กับยายที่บ้านใกล้ๆ ป๊อป นกมักจะดูข่าวอุบัติเหตุต่างๆ เช่น ไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา ระเบิดที่ทำเรือพารานกล่ม และชอบดูรายการ เบาะแส เพราะเป็นพวกข่าวเก่าๆ ละครก็ชอบเรื่อง ขอมมอนโบราณที่เธอฝันยามหนุน เหตุผลหนึ่งเพราะ “ชอบบทที่เขาเล่น ชอบตรงตอบเทียบได้ พระเอกต่อสู้ชีวิตดีด้วย” ส่วนหนังสือพิมพ์ก็อ่านข่าวหน้า 1 ข่าวอาชญากรรม เมื่อคุยเรื่องขับรถ นกเตือนผู้วิจัยด้วยความจริงจังว่า ให้ระวังเวลาขับรถตอนกลางคืน เพราะเคยดูรายการ เขียด มีผู้หญิงขับรถ กลางคืนโดนมอเดิร์นไรซ์แก๊งชน แล้วก็จี้อาทรพยสิน นกเล่าด้วยท่าทางเป็นห่วง และเตือนให้ระมัดระวัง จากนั้นก็มีคนที่ร่วมวงคุยกันช่วยออกความเห็นว่าจะปฏิบัติตัวอย่างใดเมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว

นอกจาก ฟ้ากับนก ยังมีผู้หญิงอายุ 35 ปี อีก 1 คน ที่บอกว่าฟังเพลงเพื่อชีวิตในลักษณะ “ไม่ชอบ แต่ฟังได้” คือ สุนีย์ (หญิง, อายุ 35 ปี, อยุธยา, แต่งงาน มีลูก 2 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า 15 ปี) สุนีย์ชอบฟังเพลงลูกทุ่ง ชอบสุนารี ราชสีมา , ยิ่งยง ยอดบัวงาม , หน้อย นวรัตน์ , ทอม ดันดี ส่วนนักร้องคนโปรดคือ ยอดรัก สลักใจ เหตุผลที่สุนีย์ฟังเพลงเพื่อชีวิต เช่น เพลงของคาราบาว คือ ลูกชายคนโตอายุ 15 ปี ชอบเปิด สุนีย์เองไม่ถึงกับชอบแต่ก็พอฟังได้

เพลงลูกทุ่ง

ในขณะที่เพลงป๊อปแพร่หลายอยู่ในเมือง เพลงลูกทุ่งก็แพร่หลายอยู่ในชนบท บทเพลงลูกทุ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมไทยในชนบท ทั้งด้านวิถีชีวิต ความรู้สึกนึกคิดและค่านิยมต่างๆ ถ้อยคำที่ใช้เป็นภาษาชาวบ้าน และอาจมีภาษาถิ่นประกอบบ้าง สีสากการร้องจะมีการเล่นลูกคอ เอื้อนเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้มักจะเป็นเครื่องดนตรีไฟฟ้า ประกอบด้วย กีตาร์ เบส คีย์บอร์ด และเครื่องเป่าลมทองเหลือง ในปัจจุบันเพลงลูกทุ่งที่กลุ่มเด็กปั้มฟังได้รับอิทธิพลจากเพลงสตริง ทำให้ลักษณะของดนตรี สีสากการร้อง และภาพลักษณ์ของนักร้องมีความเป็นเมืองมากขึ้น

เพลงลูกทุ่งที่กลุ่มเด็กปั้มฟังนั้น แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. เพลงลูกทุ่งสตริง
2. เพลงลูกทุ่งหมอลำ

ลักษณะของเพลงลูกทุ่งทั้ง 2 ประเภทมีรายละเอียดดังนี้

1. เพลงลูกทุ่งสตริง

เพลงลูกทุ่งที่กลุ่มเด็กปั้มกลุ่มนี้นิยมฟังกัน เป็นเพลงลูกทุ่งที่ผสมผสานกับเพลงสตริงเกือบทั้งสิ้น เด็กปั้มที่ชอบฟังเพลงลูกทุ่งสตริงมีจำนวน 53 คน เป็นชาย 24 คน หญิง 29 คน ช่วงอายุครอบคลุมตั้งแต่กลุ่มวัยรุ่นที่อายุน้อยที่สุด ถึงกลุ่มผู้ใหญ่ที่อายุมากที่สุด เหมือนกันทั้งชายและหญิง คือ 15 - 38 ปี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.6
ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงลูกทุ่งสตริง

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง(ปี)	
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยิ่งยง ยอดบัวงาม	ยิ่งยงมาแล้ว ชุดที่ 1-6	5	4	9	17-25	15-18
พุ่มพวง ดวงจันทร์	ซูปเปอร์ลูกทุ่ง	2	7	9	18-22	17-38
สายัณห์ สัญญา	สุดยอดอมตะ	4	4	8	21-25	23-36
ยอดรัก สลักใจ	อมตะยอดรัก,ฮิตแล้วฮิตอีก	3	4	7	21-22	18-35
สันติ ดวงสว่าง	ท้อปฮิตลูกทุ่งมาตรฐาน	1	1	2	21	38
อ๊อด โอภาส ทศพร	เพลงหวานซูปเปอร์คลาสสิก	1	1	2	23	17
เอกชัย ศรีวิชัย	รักเก่าที่บ้านเกิด	1	1	2	21	18
สุนารี ราชสีมา	คุณแม่ยังสาว,รายงานหัวใจ	1	1	2	21	23
ยู้ย จริยา ปรีดากุล	ลูกทุ่งจ๋า 1,2 ,ยู้ยเป็นสาวแล้ว	-	2	2	-	17-18
ศรเพชร ศรสุพรรณ	สุด สุดศรเพชร, ซูปเปอร์ฮิต	2	-	2	21-22	-
เอกพจน์ วงศ์นาค	ส่งรักส่งยิ้ม	1	1	2	22	19
เสรี รุ่งสว่าง	ขอโทษไม่เจตนา,ซูปเปอร์ฮิต	-	1	1	-	18
ไวพจน์ เพชรสุพรรณ	ไวพจน์ลิ้มแก้ชุด 2	-	1	1	-	38
ไมค์ ภิรมย์พร	ดีใจจังก้นหลังก็ลาว	1	-	1	16	-
หน้อย นวรัตน์	เมียน้อยคอยแก้	-	1	1	-	35
สายัณห์ นิรันดร	ท้อปฮิตลายคราม	1	-	1	22	-
บุญโทน คนหนุ่ม	ฮาแผ่นดินไหว	1	-	1	20	-
ธนา พาโชค	หัวกระเป๋, ธนาพาเหรด	1	-	1	18	
		รวมจำนวนผู้ฟัง*			รวมช่วงอายุ	
		25	29	54	16-25	15-38

หมายเหตุ *ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนวลูกทุ่งสตริงมากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟังจึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนวลูกทุ่งสตริง

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้มีดังนี้

1. ยิ่งยง ยอดบัวงาม ชื่อชุดผลงานคือ ยิ่งยงมาแล้วชุดที่ 1 - 6 ตัวอย่างชื่อเพลง เช่น สมศรี 1992 , เฝ้ารัก เฝ้าคอย , ไล่หนุ่มเลี้ยงควาย , ยิ่งยงมาแล้ว , ไปดีเกิดน้อง
2. พุ่มพวง ดวงจันทร์ ชื่อชุดผลงานคือ ชูปเปอร์ลูกทุ่ง ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หนูไม่รู้ , กระแซะเข้ามาซิ , พี่ไปดูหนูไปด้วย , หนูไม่เอา , จันเปล่านาเขามาเอง , อื้อฮือหล่อจัง
3. สายัณห์ สัญญา ชื่อชุดผลงานคือ สุดยอดคอมตะ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ความรักเหมือนยาขม , จำใจจาก , บัวตุ้ม บัวบาน
4. ยอดรัก สลักใจ ชื่อชุดผลงานคือ อมตะยอดรัก , ฮิตแล้วฮิตอีก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เด็กมันยั่ว , จักรยานคนจน , บ้านเรือนเคียงกัน , สามสิบยังแจ๋ว , เปลี่ยน พ.ศ.ใหม่
5. สันติ ดวงสว่าง ชื่อชุดผลงานคือ ท็อปฮิตลูกทุ่งมาตรฐาน ตัวอย่างชื่อเพลง เช่น รู้ว่าเขาหลอก , ไล่หนุ่มตังเก , ชุมทางเขาชุมทอง , หลอกอีกแล้วนี่ , ถึงชั่วก็รัก
6. อี๊ด โอภาส ทศพร ชื่อชุดผลงานคือ เพลงหวานชูปเปอร์คลาสสิก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ตะวันรอนที่หนองหาน , คนสวยใจดำ , ลาสาวแม่กลอง , อยากรู้ใจเธอ
7. เอกชัย ศรีวิชัย ชื่อชุดผลงานคือ รักเก่าที่บ้านเกิด , ชุดซึ้ง 4 ตัวอย่างชื่อเพลง เช่น รักเก่าที่บ้านเกิด , แหวนหมั้นวันตาย , ข้าหนุ่มกรรมกร , มีแต่ข้าใจ
8. สุณารี ราชสีมา ชื่อชุดผลงานคือ คุณแม่ยังสาว , รายงานหัวใจ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น กลับไปถามเมียดูก่อน , ความรักสีดำ
9. ย้อย จริยา ปรีดากุล ชื่อชุดผลงานคือ ลูกทุ่งจ๋า 1 - 2 , ย้อยเป็นสาวแล้ว ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ย้อยเป็นสาวแล้ว , วันแรกเจอเลย , ดวงจันทร์ในดวงใจ , อย่านไปคิดมาก , ใจเดินเมื่อเห็นเธอ

10. ศรเพชร ศรสุพรรณ ชื่อชุดผลงานคือ สุด สุดศรเพชร , ซุปเปอร์ฮิต ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ห้องนอนคนจน , กลับเถิดเรียมเจ้า
11. เอกพจน์ วงศ์นาค ชื่อชุดผลงานคือ ส่งรักส่งยิ้ม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ส่งรักส่งยิ้ม , อยากลองรักเธอ , เก็บฝัน , ไม่รักอย่ามอง
12. เสรี รุ่งสว่าง ชื่อชุดผลงานคือ ขอโทษไม่เจตนา , ซุปเปอร์ฮิต ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ลารักจากสวนแดง , ออกหักซ้ำสอง , เทพธิดาบนดิน , รักของคนจน , ผู้เสียสละ
13. ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ ชื่อชุดผลงานคือ ลืมแก่ชุด 2 ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ตาผูกชุมแพ , สุราลำเพลิน , ใ้หนุ่มก่องเขียว , สยามเมืองยิ้ม
14. ไมค์ ภิรมย์พร ชื่อชุดผลงานคือ ดีใจจ้ก้นหลังก็ลาว ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ค้นหลังก็ลาว , ผู้อยู่เบื้องหลัง
15. หน้อย นวรัตน์ ชื่อชุดผลงานคือ เมียน้อยคอยแก้ เมรีชีเมา ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น สาวนาคอยคู่ , วอนลมฝากรัก , เมรีชีเมา , แต่งแนบปีหน้า
16. สายัณห์ นิรันดร ชื่อชุดผลงานคือ ท้อปฮิตลายคราม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น ลักชีแม่ปิง , ลาก่อนดอกฟ้า , เพชฌฆาตใจ , สุดห้ามใจรัก
17. บุญโทน คนหนุ่ม ชื่อชุดผลงานคือ ฮาแผ่นดินไหว ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เปาบุ้นจิ้น , ไม่มีเวลาเข้าหาคนใช้ , แผลชีวิตบุญโทน , พี่ไม่มีจะให้ , รักเกิดที่บ้านเก่า
18. ธนา พาโชค ชื่อชุดผลงานคือ หัวกระเป๋ , ธนาพาเหรด 2-3 ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น เกลียดห้องเบอร์ 5 , หัวกระเป๋ , คิดถึงบ้าน , ใ้หนุ่มสวนพลู , ยิ้มก่อนอ่าน

นักร้องที่เด็กบ๊ิมกลุ่มนี้ชอบมากที่สุดมี 2 คน คือ ยิงยง ยอดบัวงาม และ พุ่มพวง ดวงจันทร์ รองลงมาได้แก่ สายัณห์ สัญญา และ ยอดศรี สลักใจ ตามลำดับ กลุ่มเด็กบ๊ิมฟังเพลงลูกทุ่งกันอย่างเกาะกลุ่มตามวัยอย่างเห็นได้ชัด นักร้องรุ่นผู้ใหญ่ ดังเช่น ไพบรณ์ เพชรสุพรรณ มีคนชอบคนเดียวคือ สะอาด อายุ 38 ปี หรือสายัณห์ สัญญา ก็เป็นที่ชื่นชอบในกลุ่มเด็กบ๊ิมอายุเลย 20 ปี ไปจนถึง 36 ปี แต่นักร้องรุ่นใหม่อย่างเช่น ยิงยง ยอดบัวงาม มีเด็กบ๊ิมที่ชอบอายุตั้งแต่ 15, 17, 18, และ 25 ปี โดยคนที่อายุ 17 ปีมีถึง 4 คน หรือ ย้อย จรียา ปรีดากุล ก็มีเด็กบ๊ิมผู้หญิงชอบ 2 คน อายุ 17 และ 18 ปี หรือ ไมค์ ภิรมย์พร นักร้องรุ่นใหม่ที่มีภาพลักษณ์ของความทันสมัย ก็เป็นขวัญใจของเด็กบ๊ิมชายอายุ 16 ปี อายุของนักร้องทั้งสองกลุ่ม เป็นตัวบ่งบอกความเป็นชนบทและความเป็นเมือง กล่าวคือ นักร้องรุ่นเก่า เช่น ไพบรณ์ เพชรสุพรรณ สายัณห์ สัญญา หรือ ศรีเพชร ศรีสุพรรณ จะมีภาพความเป็นชนบทสูง ทั้งภาพลักษณ์ของตัวนักร้อง และบทเพลงที่ขับร้อง เช่น *กลับเถิดเรียมจำ* ของ ศรีเพชร ศรีสุพรรณ หรือ *ความรักเหมือนยาขม* ของสายัณห์ สัญญา

หลอกฉันเธอนั้นรักเพียงลมๆ ความรักเธอเหมือนดั่งยาขม
ฉันต้องตรมเพราะคารมหญิง เธอแจกหัวใจให้กับชายไม่เคยประวิง
หัวใจไม่เคยหยุดนิ่งรักจริงไม่มีให้ใคร
วังเวงเหวว่า รักเธอเท่าฟ้า แต่เธอกลับมาทำลาย
เสียแรงรักเธอ แต่เธอไม่เคยสนใจ
ไปมีคู่ดวงคนใหม่ ทั้งไปไม่หวนคืนมา

(เพลง *ความรักเหมือนยาขม* ร้องโดย สายัณห์ สัญญา)

แต่นักร้องรุ่นใหม่อย่าง ยิงยง ยอดบัวงาม หรือไมค์ ภิรมย์พร มีความเป็นเมืองสูง ทั้งจากวิธีการพูดจา การแต่งกาย รวมถึงบทเพลงที่มีท่วงทำนองกระชั้นแบบจังหวะชีวิตในเมือง บทเพลงก็มีเนื้อหาแสดงความเป็นคนชนบทรุ่นใหม่ที่เข้ามาทำงานในเมืองได้อย่างสนุกสนาน เช่นเพลง *คันหลังก็ลาว* ของไมค์ ภิรมย์พร พัด (ชาย, อายุ 16 ปี, บุรีรัมย์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 10 วัน) เป็นเด็กวัยรุ่นชอบคุย ชอบสนุกสนานเฮฮา พัดชอบไมค์ ภิรมย์พรมาก บอกว่าถ้าได้ซื้อเทปจะซื้อของไมค์ กับ พงษ์พัฒน์ เพราะ “สนุก เพลงกวนๆ ดี”

ความเก่าของบทเพลงและความเป็นผู้ใหญ่ของนักร้อง สื่อให้เห็นถึงความเก่า ความล้ำสมัยแบบชนบท ส่วนความแปลกใหม่ของบทเพลงและความเป็นวัยรุ่นแบบคนเมือง สื่อให้เห็นถึงความทันสมัยแบบเมือง เด็กปั๊มกลุ่มวัยรุ่นจึงเลือกรับเอาความทันสมัย ซึ่งหมายถึง อัดลักษณะแบบชนบทซึ่งติดตัวเด็กปั๊มมาตั้งแต่เกิด ได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นอัดลักษณะที่มีความเป็น เมืองมากขึ้น

ข่าวคราวเงียบหายไปสองสามปี นึกว่าไปได้ดี
ไอศรีนน้องมาขายตัว พ่อแม่ยุนาให้พี่มาตามหาจนทั่ว
มาพบสภาพทุนหัว ชายตัวมั่วขายในบาร์

(เพลง สมศรี 1992 ร้องโดย ยິงยง ยอดบัวงาม)

อัดลักษณะแบบชนบทของเด็กปั๊มบางคน ถูกปรับเปลี่ยนมาบ้างแล้วตั้งแต่ที่บ้าน เพราะมีสตรีงมาแทนที่เพลงลูกทุ่ง เด็กปั๊มกลุ่มวัยรุ่นบางคน ปฏิเสธที่จะฟังเพลงลูกทุ่งมาตั้งแต่ อยู่ที่บ้าน เพราะเห็นว่าเป็นของเซย ล้าสมัย เป็นเพลงของคนแก่ ตนเองเป็นวัยรุ่น เป็นคนรุ่นใหม่ ต้องฟังสตรีงแบบคนในเมือง เช่น จตุพล (ชาย , อายุ 16 ปี , มหาสารคาม , โสด , ทำงาน ในกรุงเทพฯ 6 เดือน) ขอบวง หิน เหล็ก ไฟ วง Y NOY 7 และพงษ์สิทธิ์ คำภีร์ วงคาราบาว แต่ไม่ฟังเพลงลูกทุ่งเลย “ลูกทุ่ง ผมกับเพื่อนๆ ไม่ฟังกันแล้ว เปิดเจอกก็ปิดเลย...เวลามีงานใน ซอยลือชา (ที่หักตรงข้ามปั๊ม) อย่างวันเกิด, สงกรานต์ พี่ๆ เค้าจะเปิดเพลงลูกทุ่งกัน”
ณรงค์เดช (ชาย , อายุ 17 ปี , สุโขทัย , โสด , ทำงานในกรุงเทพฯ 6 เดือน) ชอบป๊อปปี้ - แคนซี่ ของวงบอยสเกาต์ , ดิก ชิโร่ , เต๋า และร็อกแบบ วง Y NOT 7 ส่วนลูกทุ่งไม่ฟังเลย “ลูกทุ่งส่วนใหญ่คนแก่ฟัง หรือไม่กี่ในวงเหล้า เพลงสตรีงมัน สนุกกว่า ตอนอยู่บ้านผมกับพ่อแม่ ติ๊กกัน (แบบไม่จริงจัง) เวลาดูทีวี พ่อจะดูยอดรัก , สายัณห์ ผมจะดูบอยสเกาต์ ก็ทะเลาะกัน ผมก็เดินหนี” ลงท้ายณรงค์เดชจะเป็นฝ่ายยอมให้พ่อ และจะไปดูโทรทัศน์ที่บ้านเพื่อนแทน

แต่การปรับเปลี่ยนอัดลักษณะแบบชนบทของเด็กปั๊มอีกหลายคนเกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อ เข้าสู่สังคมเมือง ด้วยสาเหตุ 2 ประการ ประการแรกคือเพลงลูกทุ่งเป็นเพลงหวานๆ ที่บอกเล่า สภาพชีวิตที่เรียบง่ายในชนบท ไม่เข้ากับสภาพชีวิตที่เร่งรีบในเมือง หลายคนจึงฟังลูกทุ่งสลับกับ สตรีงอย่างมีเหตุมีผล ดังเช่น สวัสดิ์ (ชาย , อายุ 21 ปี , อุตรธานี , แต่งงานแล้วไม่มีลูก , ทำงานในกรุงเทพฯ 3 ปี) ชอบทั้ง อริสมันต์ , ธงไชย แมคอินไตย์ , พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ และ สายัณห์ , ยอดรัก , เอกชัย สวัสดิ์ฟังเพลงทั้งสองแนวมาตั้งแต่อยู่ที่บ้าน แต่ก็ยังบอกได้ว่า

“...อยู่ที่องนาชอบฟังลูกทุ่งของเอกชัย” ส่วนนางลักษณ์ (หญิง , อายุ 17 ปี , อุดรธานี , โสด , ทำงานในกรุงเทพฯ 1 ปี) ซึ่งชอบฟังเพลงซ้ำๆ ของ เต๋า , ศรธรรม , ไก่ พรรณิกา , ทาทายัง และ มอส ส่วนลูกทุ่งนางลักษณ์ชอบยิ่งยง และพุ่มพวง นางลักษณ์มีเหตุผลการเลือกฟังเพลงแต่ละแนวชัดเจน “...เพลงก็ชอบเท่าๆกัน ชอบเพลงลูกทุ่งเพราะหวานดี ที่บ้านตอนเช้าอากาศดีก็ฟังเพลงลูกทุ่ง แต่อยู่กรุงเทพฯ ฟังสดริงตลอด” แม้แต่คนที่อัตลักษณ์แบบคนเมืองสูงเช่น ฟ้า (หญิง , อายุ 18 ปี , อำนวยเจริญ , โสด , ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ซึ่งชอบทั้ง เบิร์ด , ต้อม เบนโบว์ , ใหม่ เจริญปุระ , วงหิน เหล็ก ไฟ , วงคาราบาว ก็ยังชอบ เอกชัย , เสรี , จรียา ฟ้ามวิวิธีการเปิดเพลงโดยเลือกตามอารมณ์ของตัวเอง “อารมณ์มันๆ นึกอยากฟังก็เปิดร็อกคืนคลายเครียด....เย็นๆ ฟังเพลงลูกทุ่งสบายดี ชอบเพลง หนูমনาข้าว - สาวนาเกลือ และ เทพธิดาบนดินของเสรี”

นอกจากเหตุผลส่วนตัวแล้ว บางคนเปลี่ยนมาฟังสดริง เพราะเพลงลูกทุ่งแสดงความเป็นชนบท ซึ่งหมายถึง ความเซย ความล้ำสมัย ซึ่งตนต้องการปกปิดไว้ไม่ให้คนอื่นรับรู้ เช่น สำนวน (ชาย , อายุ 19 ปี , อุดรธานี , แต่งงานมีลูก 1 คน , ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) สำนวนแต่งงานกับผู้หญิงกรุงเทพฯ และย้ายไปอยู่กับครอบครัวภรรยาได้ระยะหนึ่ง ก็ย้ายออกมาอยู่กันตามลำพัง สำนวนฟังทั้งสดริง ลูกทุ่ง และหมอลำ แต่หัวเราะเสียดัง พร้อมกับยืนยันว่า “(ลูกทุ่งและหมอลำ) อย่าเขียนไปนะพี่ มันเซย อยู่บ้านฟังได้ แต่อยู่กรุงเทพฯ ฟังไม่ได้” ลักษณะนี้เกิดจากการถูกกระทบจากคนในสังคมเมือง จึงทำให้เด็กบ้มีจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของตน ทั้งนี้ลักษณะการฟังเพลง เป็นเพียงส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ในสภาพความเป็นจริงน่าจะต้องการปรับตัวมากกว่านี้ ทั้งด้านการพูดจา การแต่งตัว หรือกระทั่งค่านิยมต่างๆ ที่ติดตัวมาจากชนบท

จะเห็นได้ว่า อัตลักษณ์แบบชนบทของกลุ่มเด็กบ้มีที่อยู่คู่กับเพลงลูกทุ่ง ถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นเมืองมากขึ้น ด้วยสาเหตุคือ วัฒนธรรมแบบเมืองแพร่หลายเข้าสู่สังคมชนบทมากขึ้น และเด็กบ้มีกลุ่มวัยรุ่นก็เลือกรับเอาวัฒนธรรมแบบใหม่ มาปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมแบบชนบทซึ่งเป็นของเก่า ซึ่งช่วยในการเตรียมตัวเพื่อเข้ามาทำงานในเมือง และเมื่อเข้ามาทำงานในเมืองแล้ว ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงอีกระยะหนึ่ง คือการได้พบกับสภาพความเป็นเมืองจริงๆ อัตลักษณ์แบบชนบทก็จะเกิดการปรับเปลี่ยนอีกครั้ง จะมากหรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานเดิม และกลุ่มสังคมใหม่ที่แวดล้อมแต่ละคนนั่นเอง

2. ลูกทุ่งหมอลำ

หมอลำเป็นการแสดงพื้นบ้านของชาวอีสานที่มีประวัติเก่าแก่ยาวนานนับร้อยปี ลักษณะเด่นของหมอลำคือ สามารถดัดแปลงให้เข้ากับค่านิยมของแต่ละยุคสมัยได้โดยง่าย ทำให้หมอลำยังคงเป็นที่นิยมในหมู่ชาวอีสานมาได้จนถึงทุกวันนี้ ท่วงทำนองของหมอลำมีทั้ง เศร้าและสนุก ซึ่งสะท้อนลักษณะความเป็นคนง่าย ๆ รักสนุก และเป็นกันเองของคนอีสานได้เป็นอย่างดี หมอลำในปัจจุบันจึงมีความเป็นเมืองมากขึ้น โดยการประยุกต์เครื่องดนตรีและปรับ ท่วงทำนองให้เหมือนกับเพลงลูกทุ่งสตริง รวมทั้งมีการแทรกเนื้อร้องภาษาไทยกลางเข้าไป หมอลำที่เด็กบิ๋มฟังกันอยู่ในปัจจุบัน จึงเป็นหมอลำที่บรรเลงด้วยวงดนตรีที่คล้ายกับวงดนตรี ลูกทุ่ง กลายเป็นเพลงแนวลูกทุ่งหมอลำ ที่ผสมผสานความเป็นสตริงเข้าไปด้วย

ตารางที่ 6.7

ตารางแสดงเพศ และวัยของผู้ฟัง ที่นิยมเพลงลูกทุ่งหมอลำ

ชื่อนักร้อง	ตัวอย่างชื่อผลงาน	จำนวนผู้ฟัง (คน)			ช่วงอายุผู้ฟัง(ปี)	
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
จินตหรา พูนลาภ	ไร้อัยคอยรัก,เจ้าบ่าวหาย	1	4	5	22	17-23
เฉลิมพล มาลาคำ	อีสานครองโลก	1	2	3	22	17-23
สาธิต ทองจันทร์	รักต้องห้าม	2	1	3	21-22	17
ศิริพร อำไพพงษ์	หล่อดีพี่จำ , รวมฮิต 10 ปี	-	2	2	-	17-18
พิมพ์า พรศิริ	รวมฮิตพิมพ์า , พิมพ์ามาใหม่	1	1	2	22	16
เดือนเพ็ญ อำนวยพร	สาวกัณฑ์รม	1	-	1	21	-
รุ่งโรจน์ เพชรธงชัย	ฝากรักสาวลำชี	1	-	1	18	-
เอ้ พงณา	กาฝากหัวใจ , ซ่อมใจให้ผ่าน	1	-	1	17	-
		รวมจำนวนผู้ฟัง*			รวมช่วงอายุ	
		8	10	18	17-22	16-23

หมายเหตุ *ผู้ฟังแต่ละคนนิยมนักร้องแนวลูกทุ่งหมอลำมากกว่า 1 คน ดังนั้นจำนวนรวมของผู้ฟังจึงหมายถึงจำนวนรวมของคะแนนนิยมเพลงแนวลูกทุ่งหมอลำ

ตัวอย่างชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมของนักร้องกลุ่มนี้มีดังนี้

1. จินตหรา พูนลาภ ชื่อชุดผลงานคือ ไร่อ้อยคอยรัก , เจ้าบ่าวหาย ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น หลอกกันทำไม , ไม่มีเราในใจเขา , เจ้าบ่าวหาย , หนึ่งฝนทนคอย , ปิดไฟใจลอย
2. เฉลิมพล มาลาคำ ชื่อชุดผลงานคือ อีสานครองโลก ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น แท๊กช็อกหัก , สะใจมัยน้อง , เพลงนี้ไม่มีชื่อ
3. สาธิต ทองจันทร์ ชื่อชุดผลงานคือ รักต้องห้าม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รักต้องห้าม , เสียรักเสียใจ , ชมรมคนอกหัก , รักเหมือนไอติม
4. ศิริพร อำไพพงษ์ ชื่อชุดผลงานคือ หล่อดีพี่จ๋า , รวมฮิต 10 ปี ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น โบว์รักสีดำ , อดีตรักวันนำเที่ยว , ระวังหนุ่มเมียปลอม , หล่อดีพี่จ๋า , ตัดไฟหัวใจรัก
5. พิมพา พรศิริ ชื่อชุดผลงานคือ รวมฮิตพิมพา , พิมพามาใหม่ ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รอทหารกลับ , หัวอกผู้แพ้ , น้ำตาเด็กบ๊ม , เขาเมินเรามอง
6. เดือนเพ็ญ อำนวยพร ชื่อชุดผลงานคือ สาวกันตรึม ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น สาวเขมรน้อยใจ , สาวอีสานใต้ครวญ , คิดถึงเมืองไทย , เบื่อผ้าเมา
7. รุ่งโรจน์ เพชรธงชัย ชื่อชุดผลงานคือ ฝากรักสาวลำชี ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รักเมียหลวงห่วงเมียน้อย , ห่วงสาวอีสานในกรุง
8. เอ๋ พจนา ชื่อชุดผลงานคือ กาฝากหัวใจ ซ่อมใจให้ผ่าน ตัวอย่างชื่อเพลงเช่น รางวัลคนชื้อ , ลืมพี่เถิดน้อง , เสียนางเพราะวางใจ , ทำใจไม่ทัน

กลุ่มเด็กบ๊มที่ชอบฟังเพลงหมอลำมี 18 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 10 คน นักร้องที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ จินตหรา พูนลาภ รองลงมา 2 คน คือ เฉลิมพล มาลาคำ และ สาธิต ทองจันทร์ อันดับต่อมาคือ ศิริพร อำไพพงษ์ และ พิมพา พรศิริ กลุ่มผู้ฟังมีลักษณะ

เฉพาะคือ ล้วนแต่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีเชื้อสายลาวทั้งสิ้น มีเพียง 3 คนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มดังกล่าว แต่ก็มีเหตุผลที่อธิบายได้ ช่วงอายุของผู้ฟังก็ครอบคลุมกลุ่มประชากรที่เป็นคนอีสานเชื้อสายลาว คือตั้งแต่ 16 - 30 ปี จากตารางแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ฟังมีอายุเพียง 16 - 23 ปี แต่มีผู้ฟังอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งอายุ 22 - 30 ปี ชอบฟังหมอลำเช่นกัน แต่ฟังได้หมดทุกคน ไม่ได้เจาะจงว่าชอบใครเป็นพิเศษ แต่ความนิยมในเพลงหมอลำมีน้อยกว่าความนิยมในเพลงแนวสตริง หรือเพลงป๊อปอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ในชีวิต จึงยอมรับเพลงสตริงซึ่งเป็นของใหม่ทันสมัย และมีความเป็นเมืองได้ง่ายกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ซึ่งผ่านช่วงเวลาดังกล่าวมาแล้ว

อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ สามารถบ่งชี้กลุ่มผู้ฟังเพลงลูกทุ่งหมอลำได้ เช่นเดียวกับที่อัตลักษณ์ทางถิ่นฐาน สามารถบ่งชี้กลุ่มผู้ฟังเพลงลูกทุ่งสตริงได้ กล่าวคือกลุ่มผู้ฟังเพลงลูกทุ่งหมอลำ ล้วนแต่เป็นคนไทยเชื้อสายลาวทั้งสิ้น ยกเว้น ปิยมน แก้ว และสน ทั้งสามฟังหมอลำเช่นกัน ปิยมน (หญิง, อายุ 23 ปี, สุรินทร์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 3 ปี) ฟังหมอลำเพราะชอบจังหวะ แต่ก็ไม่ค่อยได้ฟัง “...เพราะพูดลาวไม่ได้ ที่บ้านเป็นคนเขมร” คล้ายกันกับแก้ว (ชาย, อายุ 23 ปี, ตาก, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ซึ่งฟังหมอลำบ้างเพราะจังหวะสนุกดี ส่วนสน (ชาย, อายุ 22 ปี, กาญจนบุรี, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 ปี) ฟังหมอลำและชอบนักร้องหลายคน สาเหตุที่ฟังหมอลำทั้งๆ ที่เป็นคนกาญจนบุรี และไม่มีเชื้อสายลาวเลย เพราะมีเพื่อนสนิทที่ทำงานด้วยกันมาหลายปีเป็นคนบุรีรัมย์ สนพักอยู่กับเพื่อนคนนี้ และใช้สื่อต่างๆ ซึ่งเป็นของเพื่อน ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ เทปเพลง สนจึงรู้จักและชอบนักร้องหมอลำหลายคน

มีความแตกต่างบ้างระหว่างกลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มผู้ใหญ่ที่ชอบฟังหมอลำ กลุ่มวัยรุ่นที่ทำงานในกรุงเทพฯ ไม่นานนัก มักจะชอบเพลงสตริงร่วมกับเพลงหมอลำและส่วนใหญ่จะชอบสตริงมากกว่าหมอลำอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น วันเพ็ญ (หญิง, อายุ 17 ปี, บุรีรัมย์, โสด, ป.6, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปีเศษ) ซึ่งชอบฟังเพลงหวานๆ และมีนักร้องคนโปรดคือ อริสมันต์ วันเพ็ญซื้อเทปของอริสมันต์ทุกชุด และติดตามดูการปรากฏตัวของอริสมันต์ในรายการต่างๆ ทางโทรทัศน์ตลอด “ชอบที่เค้าแต่งเพลงเอง ร้องเองด้วย...มาออกรายการ (โทรทัศน์) พลาดไม่ได้ ไม่ได้ดูแล้วเสียดาย...บางทีไม่รู้ว่ามีมาออกรายการ ได้ดูก็ตอนจบพอดี...รู้ว่าเค้าลงสมัคร ส.ส. ถ้ามาลงที่บ้านก็จะเลือก แต่ก็ไม่น่าสมัคร เดียวไม่มีเวลาออกอัลบั้ม...”

เพลงของคนอื่น เช่น แหม่ม พัชริดา ก็ฟังบ้าง แต่วันเพ็ญบอกว่า “ฟังได้ 2-3 เพลงก็เบื่อ แต่ อริสมันต์ฟังทั้งปีทั้งชาติก็ไม่เบื่อ...ยิ่งฟังยิ่งเพราะ” เมื่อถามถึงเพลงหมอลำ วันเพ็ญชอบ จินตหรา เณิมพล และสาริต “...ซื้อเทป อย่างละม้วนสองม้วน...ต้องเบื่อเพลงสตริง ถึงจะเปิดหมอลำ”

นักร้องหมอลำที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มเด็กป๊มคือ จินตหรา พูนลาภ ซึ่งผสมผสานความทันสมัยเข้ากับบทเพลงหมอลำได้อย่างกลมกลืน จะเห็นได้ว่า การแต่งกาย กิริยาท่าทางของจินตหรามีความเป็นเมืองสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งโดดเด่นจากนักร้องหมอลำยุคเดียวกันอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น ภาพถ่ายหน้าปกเทปชุดที่เป็นที่นิยม คือ เจ้าบ่าวหาย หรือในการปรากฏตัวบนเวทีการแสดงดนตรี แต่บทเพลงหมอลำของจินตหราก็ยังคงมีท่วงทำนองหวานปนเศร้า และมีเนื้อร้องที่เข้าถึงอารมณ์ของกลุ่มเด็กป๊มของชาวอีสานเชื้อสายลาวได้เป็นอย่างดี ดังเช่นเพลง *เจ้าบ่าวหาย*

ข้าวขึ้นนา...ปลาขึ้นแล้ว...ผักกระเดาเริ่มสีโปง
 อ้ายมีจุดประสงค์ ว่าสิมาแต่งงาน...
 ไปซัดซ้องอยู่บ่อนได้...เฮอ เฮอ เอ้อ เอ้ย
 หลงตดซุดทิ้งไว้...ว่าสิให้ให้สมหวัง
 งานกินดอง กะเลยฟัง
 เจ้าบ่าวหายทลาย เออ...เออ...เออลิ้น
 สัญญา...สัญญาว่าจะมาแต่ง
 น้องเฝ้าตากแลง ข้าวปลาอาหารหวานคาว
 แต่แล้ววันงานของเราก็ปาว
 เจียบหายไปเลยไม่มีข่าว หลอกเจ้าสาวทำอรธอนใจ

(เพลง *เจ้าบ่าวหาย* ร้องโดย จินตหรา พูนลาภ)

ในขณะเดียวกัน มีเด็กป๊ม 2-3 คน อายุ 18-23 ปี และทำงานในกรุงเทพฯ ไม่เกิน 2 ปี ปฏิเสธที่จะฟังหมอลำ ประกาย (ชาย, อายุ 18 ปี, บุรีรัมย์, โสด, ทำงานในกรุงเทพฯ 1 ปีเศษ) ชอบฟังเพลงสตริงแนวป๊อป - แดนซ์ และเพลงเพื่อชีวิต ส่วนหมอลำ ประกายบอกว่า “...มีแต่คนแก่ชอบหมอลำ” คล้ายกันกับ มณีรัตน์ (หญิง, อายุ 23 ปี, อุดรธานี, แต่งงานไม่มีลูก, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) ชอบฟังเพลงสตริงและบอกว่า “...วัยรุ่นส่วนใหญ่จะชอบเพลงสตริง แต่พ่อแม่จะชอบหมอลำ ลูกทุ่ง”

ความคิดที่ว่า หมอลำเป็นเพลงสำหรับคนแก่นั้น พบได้แม้กระทั่งในคนที่ชอบหมอลำเอง เช่น ประคอง (หญิง, อายุ 19 ปี, อุตรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 1 ปีเศษ) ซึ่งชอบดูการแสดงหมอลำมาก ช่วงที่มาทำงานโรงงานในกรุงเทพฯ เพื่อนที่โรงงานชวนไปดูภาพยนตร์ก็ชี้แจงไป "...ชอบไปดูหมอลำเป็นคณะที่แสดงตามบ้านมากกว่า ชอบดูหมอลำเหมือนคนแก่...แต่ของมันชอบ ยิ่งไงก็ชอบ" กลุ่มวัยรุ่นมีบ้างที่ชอบหมอลำมากกว่า เช่น เอก (ชาย, อายุ 20 ปี, อุตรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 - 6 ปี) ชอบเพลงทุกแนว ทั้งสตริง ลูกทุ่ง และหมอลำ แต่ก็ชอบหมอลำที่สุด ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านหรือที่กรุงเทพฯ ก็เหมือนเดิม คือชอบหมอลำ ส่วน นิตยา (หญิง, อายุ 23 ปี, มหาสารคาม, แต่งงานมีลูก 1 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า 4 ปี) ก็ชอบทั้งด้อม เบนโบว์ และ สายัณห์ สัญญา แต่นักร้อง คนโปรดคือ จินตหรา พูนลาภ และชื่อเทปของจินตหราทุกชุด ถึงจะบอกว่าค่อนข้างหาฟังทางวิทยุยากก็ตาม ส่วน โชค (ชาย, อายุ 18 ปี, อุตรธานี, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 5 - 6 ปี) ชอบทั้งบอยสเก๊าท์ เสือ ธนพล อินทฤทธิ์ วง Y NOT 7 วงคาราบาว และลูกทุ่งเช่น สมจิตร บ่อทอง แต่โชคก็ชอบเพลงหมอลำมาก และรู้จักนักร้องหมอลำเกือบทุกคน ฟังเพลงหมอลำแล้ว โชคบอกว่าคิดถึงบ้าน

ส่วนกลุ่มผู้ใหญ่ ซึ่งมาทำงานในกรุงเทพฯ นานกว่า จะไม่นิยมฟังเพลงสตริงกัน เช่น ปารีชาติ (หญิง, อายุ 24 ปี, แต่งงานไม่มีลูก, ทำงานในกรุงเทพฯ 9 ปี) ปารีชาติไม่เคยฟังเพลงสตริงเลย ฟังแต่เพลงลูกทุ่งและหมอลำ ลูกทุ่งชอบ ยอดรัก สลักใจ กับ สายัณห์ สัญญา แต่หมอลำฟังได้หมดทุกคน ถ้าเปิดวิทยุเจอก็ฟังไม่ว่าของใคร ส่วน ทิพวรรณ (หญิง, อายุ 25 ปี, อุบลราชธานี, แต่งงานมีลูก 2 คน, ทำงานในกรุงเทพฯ 12 ปี) ชอบฟังเพลง และส่วนใหญ่ฟังแต่หมอลำ

นอกจากหมอลำจะถูกมองว่าเป็นเพลงยุคเก่าสำหรับคนเฒ่าคนแก่แล้ว หมอลำยังถูกมองว่าเป็นเพลงของกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาว ไม่ใช่เพลงสำหรับคนไทยเชื้อสายอื่นภาพลักษณ์ของหมอลำจึงกลายเป็นความเขย ความลำหลัง เพราะถูกผูกติดอยู่กับภาพลักษณ์ของกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวที่ยากจน ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานอพยพจากชนบท เข้ามาเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานในเมือง หมอลำจึงกลายเป็นสิ่งน่าละอายสำหรับบางกลุ่มและบางคน เพราะมีภาพของ "ความเป็นลาว" ติดอยู่ด้วย ดังเช่นกรณีของ ประภาพร (หญิง, อายุ 17 ปี, ขอนแก่น, ป.6, โสิด, ทำงานในกรุงเทพฯ 2 ปี) เป็นตัวอย่างของคนอีสานเชื้อสายลาว ซึ่งได้เรียนรู้จากแม่ที่เข้ามา

ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ ก่อน ว่าการฟังหมอลำและลูกทุ่งอย่างที่ชอบกันสมัยที่อยู่บ้าน เป็นสิ่งน่า
 ละอาย แม่ห้ามประภาพรเปิดวิทยุฟังเพลงหมอลำ และลูกทุ่งด้วยเหตุผลที่ว่า “...ถ้าเพื่อนที่สาว
 มาบ้าน (ที่กรุงเทพฯ) เค้าจะว่าเขาได้...เค้าจะว่าเป็นลาว” ประภาพรจำต้องยอมทำตามในช่วง
 แรกๆ เพราะยังเปิดวิทยุเองไม่เป็น แต่ต่อมาก็เรียนรู้วิธีและแอบเปิดเพลงของ จินตหรา ศิริพร
 และพุ่มพวงฟังเบาๆ ประภาพรเล่าอย่างซำๆ ว่า แม่สอนว่าเมื่อมาอยู่กรุงเทพฯ ก็ต้องปรับตัว
 ให้เข้ากับคนกรุงเทพฯ ให้ได้ ทั้งเรื่องความประพฤติและการพูดจา แต่ประภาพรกลับเห็นว่า
 ไม่จำเป็น กลายเป็นความขัดแย้งระหว่างตนกับแม่บ่อยๆ

ลักษณะของอัตลักษณ์ความเป็นคนไทยเชื้อสายลาวถูกกระทบจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น
 คล้ายกันกับลักษณะของอัตลักษณ์ความเป็นคนชนบทที่ถูกกระทบจากคนเมือง การถูกกระทบ
 จากกลุ่มที่เห็นว่าตนเหนือกว่า บางคนจะละอาย และพยายามปิดบัง ดังเช่นกรณีของสำนวน
 ซึ่งไม่ให้ผู้วิจัยบันทึกลงไปว่า ตนเองก็ชอบเพลงลูกทุ่งหมอลำ เพราะเป็นสิ่งที่เซย์ แต่ลึกไปกว่า
 นั้น สำนวนถูกกระทบจากคนในครอบครัวของภรรยา ที่ตนไปอาศัยอยู่ด้วยหลังจากแต่งงานแล้ว
 สำนวนจึงพยายามปรับตัวเป็นคนเมือง ต่างจากประภาพร ซึ่งไม่เห็นความจำเป็นในการปรับตัว
 ประภาพรยังคงแอบฟังเพลงลูกทุ่ง และหมอลำอยู่ และกล้าพูดได้อย่างเต็มปากว่าชอบทั้งนี้
 เพราะลักษณะการถูกกระทบของสำนวน และประภาพรต่างกัน สำนวนมาอยู่กรุงเทพฯ คนเดียว
 และเป็นเพียงคนไทยเชื้อสายลาวคนเดียวที่ต้องไปอาศัยอยู่ในครอบครัวของภรรยา ส่วนประภาพร
 ซึ่งย้ายมาจากบ้านย่าที่ขอนแก่น แม้จะมาคนเดียว แต่ก็มาอยู่ในบ้านแม่ แม้ว่าแม่จะไม่ได้มีเชื้อ
 สายลาวแต่ก็เป็นคนอีสานแถบโคราช และพี่สาวประภาพรแม้จะมาอยู่กรุงเทพฯ นานจนกระทั่งมี
 เพื่อนเป็นคนกรุงเทพฯ แล้ว แต่ก็ยังคงมีเชื้อสายลาวเช่นกัน ลักษณะการถูกกระทบจากคนกลุ่ม
 อื่นของสำนวน และประภาพรจึงแตกต่างกัน กล่าวคือสำนวนเป็นคนเชื้อสายลาว และคนชนบท
 เพียงคนเดียวในหมู่คนในครอบครัวของภรรยาซึ่งเป็นคนเมือง และยังคงฟังพาดครอบครัวภรรยา
 ด้านที่พักอาศัย ความจำเป็นในการฟังพาทางเศรษฐกิจทำให้ต้องปรับตัวมากกว่าปกติ ต่างจาก
 ประภาพรซึ่งเป็นคนเชื้อสายลาว และเป็นคนชนบทเช่นกัน แต่ก็พักอยู่ในบ้านของครอบครัว
 ตนเอง ซึ่งประกอบด้วยแม่และพี่สาว แม้จะมีความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์
 แต่โดยพื้นฐานแล้วก็ยังเป็นคนที่มียีนกำเนิดมาจากชนบทเหมือนกัน และความสัมพันธ์ในกลุ่ม
 เครือญาติก็ช่วยบรรเทาความขัดแย้งไม่ให้รุนแรงมากนัก ดังนั้นจึงส่งผลให้ลักษณะการปรับตัว
 ของทั้งสองคนมีความแตกต่างกันไปด้วย

เพลงลูกทุ่ง และหมอลำมีลักษณะร่วมกันคือ เป็นเพลงที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ดั้งเดิม คืออัตลักษณ์ความเป็นคนชนบท และอัตลักษณ์ความเป็นคนเชื้อสายลาวของกลุ่มเด็กป๋มได้อย่างชัดเจน ในขณะที่เพลงสตริงบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ใหม่ของกลุ่มเด็กป๋มซึ่งมีความเป็นเมืองสูงกว่า จะเห็นได้ว่ากลุ่มเด็กป๋มที่เป็นวัยรุ่นนิยมฟังเพลงสตริงกันมาก ซึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ดั้งเดิมของตนให้มีความเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากตัวเด็กป๋มเองเป็นกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ จึงเปิดกว้างยอมรับสิ่งแปลกใหม่ได้ง่าย บวกกับลักษณะของสื่อ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความทันสมัย และยังคงสอดคล้องกับจังหวะชีวิตที่รีบเร่งแบบในเมืองมากกว่าเพลงลูกทุ่งและหมอลำ ลักษณะต่างๆ ข้างต้นจึงประกอบกันเข้าทำให้เพลงในแนวสตริงเป็นที่นิยมกันในวงกว้างสำหรับกลุ่มเด็กป๋มวัยรุ่นนั่นเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย